

Компанія «Еко-Буд» запрошує на роботу на контрактних умовах архітекторів, інженерів електриків, інженерів будівельників, столярів та працівників інших будівельних професій, які мають досвід роботи за фахом у США, Канаді, Фінляндії, Німеччині та інших країнах. Для осіб з вищою освітою — диплом обов'язковий.

Компанія «Еко-Буд»,
вул. Володимира Великого, 18, 7-й поверх, м. Львів, Україна, 79053.
www.eko-bud.com.ua
E-mail: eko-bud@ukr.net
Телефон: + 38 032 234 02 97;
+ 38 067 372 97 20;
Факс: + 38 032 297 60 97.

Особняк
\$ 90 000

Щочетверга с.12
Програма доступного житла компанії «Еко-Буд»

Добрий ранок! дай дже ст найцікавішої інформації та аналітики

ТЕЛЕ
РАДІО
ІНТЕРНЕТ

НОВИНИ

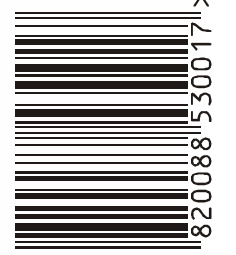
№17(117),

8 — 15

травня

2008 р.

Щотижневик

Ціна 1,00 грн.

Існує досить світла для тих, хто хоче бачити, і досить мороку для тих, хто не хоче. Б. Паскаль

17 президентів підтримали Україну в ЄС і НАТО

17 голів держав Центральної та Східної Європи одногосло висловилися за прийняття усіх балканських країн та України до ЄС і НАТО. Як повідомляє «Німецька хвиля», такий результат дводенного саміту країн Центральної та Східної Європи, що пройшов у македонському місті Охрид.

Без цих країн-кандидатів Європейський Союз та НАТО будуть «неповноцінними», зазначається у фінальному документі саміту.

Лідери центрально- та східноєвропейських країн розглянули також питання енергетичного забезпечення у майбутньому і ситуацію з незалежним Косово. За інформацією «Німецької хвилі», у конференції брали участь, в тому числі, німецький та український президенти - Хорст Келлер та Віктор Ющенко. Водночас прес-служба українського президента не повідомляла про його участь у цьому заході.

У Росії відбулася інавгурація Дмитра Медведєва на посаду глави держави

42-річний Дмитро Медведєв здобув перемогу на виборах 2 березня. Він змінив на найвищому державному посту 55-річного Володимира Путіна, чий повноваження, відповідно до Конституції Росії, закінчилися після двох 4-річних термінів.

На інавгурацію були запрошені близько 2400 осіб, серед них — понад 140 іноземних гостей, здебільшого послы іноземних держав і тимчасові повірені. Уряд Росії після інавгурації Дмитра Медведєва йде у відставку.

Нинішній прем'єр-міністр Росії Віктор Зубков після складання повноважень залишатиметься як виконувач обов'язків глави уряду всього близько доби. Як очікується, вже 8 травня Державна дума Росії збереться для затвердження нового глави уряду. Дмитро Медведєв не раз заявляв про намір висунути на посаду прем'єра Володимира Путіна. radiosvoboda.org

Грузія «на межі війни з Росією» і не вважає російських вояків в Абхазії «миротворцями»

Грузія звинуватила Росію у неприхованому втручанні у внутрішні справи країни і зазіханні на її територіальну цілісність через відкриту підтримку сепаратистів в Абхазії та Південній Осетії.

Вице-прем'єр Георгій Барамідзе, який протягом двох днів вів переговори з представниками ЄС і НАТО у Брюсселі, заявив у Європейському парламенті, що фактично Грузія опинилась на межі повномасштабної війни з Росією.

Заяви офіційних російських представників про готовність вдатися до силових заходів для захисту своїх інтересів у зонах конфлікту, а також інші кроки Російської Федерації в останні тижні дають підстави припускати, що наші країни реально загрожує анексія наших територій. Тбілісі твердить про значне збільшення російської військової присутності в Абхазії, називаючи це спробою спровокувати силовий варіант розв'язання конфлікту. Натомість Росія звинувачує Грузію у відмові від мирного врегулювання конфлікту із самопроголошеними республіками, а введення до Абхазії додаткових військ пояснює потребами захисту російських громадян. Майже дві третини мешканців Абхазії та Південної Осетії отримали російські паспорти, хоча офіційно ці території не заявляли про бажання приєднатися до Російської Федерації, а кажуть про незалежність. bbc.co.uk

ЮВІЛЕЙНА ДЕСЯТА МІЖНАРОДНА СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВИСТАВКА АВТОБУС 2008

КОМЕРЦІЙНИЙ АВТОТРАНСПОРТ 2008 ПЕРША СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВИСТАВКА З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

- АВТОБУСИ МІСЬКІ, МІЖМІСЬКІ, ТУРИСТИЧНІ ТА МІЖНАРОДНІ
- МІКРОАВТОБУСИ ВАНТАЖНІ ТА ПАСАЖИРСЬКІ
- ТЕХНОЛОГІЇ ТА КОМПЛЕКТУЮЧІ
- ЗАПЧАСТИНИ І СЕРВІС
- ПАСАЖИРСЬКІ АВТОПЕРЕВЕЗЕННЯ

- ВАНТАЖНІ АВТО, САМОСКИДИ, СІДЕЛЬНІ ТЯГАЧІ
- АВТОТРАНСПОРТ ДЛЯ МАЛОГО І СЕРЕДЬНОГО БІЗНЕСУ
- АВТОПРИЧІПИ, ФУРГОНІ, ЦИСТЕРНИ
- ПРОМИСЛОВА, БУДІВЕЛЬНА, ДОРОЖНЯ, КОМУНАЛЬНА І СПЕЦІАЛІЗОВАНА АВТОТЕХНІКА
- УСТАТКУВАННЯ ДЛЯ СТО І АЗС
- ВАНТАЖНІ АВТОПЕРЕВЕЗЕННЯ
- КРЕДИТУВАННЯ, СТРАХУВАННЯ АВТОПЕРЕВЕЗЕНЬ

ЛЬВІВ
25-27 червня
ВИСТАВКОВИЙ ЦЕНТР

LEMBERG

ВИСТАВКОВИЙ

ВУЛ. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, 176

ГЕНЕРАЛЬНИЙ МЕДІАПАРТНЕР

ОФІЦІЙНІ МЕДІАПАРТНЕРИ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ АВТОПАРТНЕР «ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ АВТОМОБІЛЬНИЙ ДІМ»

Mercedes-Benz

MAN

ОФІЦІЙНИЙ АВТОПАРТНЕР ТзОВ «Ю.Р.К.»

ОРГАНІЗАТОРИ ПІДТРИМКА

ВАТ «УКРАВТОБУСПРОМ»

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТОДАВЦІВ ТРАНСПОРТУ
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ ТА МІСЬКА РАДА

ДИРЕКЦІЯ

м. Львів, вул. Січових Стрільців 5, оф. 4а
тел. / факс: (032) 240-30-70, 240-30-71
e-mail: bs@expo.lviv.ua www.expo.lviv.ua
ВИСТАВКОВЕ БЮРО «ЕКСПО БІЗНЕС СЕРВІС»

МЗС України вручило російській стороні ноту протесту у зв'язку з випробуванням авіаційної протичовнової ракети в Криму

Як повідомив речник Міністерства закордонних справ Василь Кирилич, представники Росії підтвердили приналежність ракети до майна однієї з частин російського Чорноморського флоту.

Він наголосив, що проведення будь-яких випробувань не було жодним чином узгоджено з Україною.

27 квітня поблизу села Привітне Алуштинського району Автономної Республіки Крим українські прикордонники знайшли російську ракету. «Як з'ясувалося, 15 квітня 2008 року в районі полігону бойової підготовки П-34 дослідницьке судно Чорноморського флоту Російської Федерації здійснювало

випробування ракети, під час якого вона була втрачена», — повідомила прес-служба МЗС України.

«Звертає на себе увагу той факт, що проведення випробувань не було жодним чином узгоджено з українською стороною. Водночас Угодою від 1997 року про статус і умови перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України, зокрема пунктом 2 статті 8, визначається, що заходи бойової та оперативної підготовки можуть проводитися виключно за узгодженням із компетентними органами України», — наголошує МЗС України.

Українська сторона звертає увагу на неприпустимість порушення визначених у базових угодах умов перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України та вимагає надати роз'яснення щодо зазначеного інциденту та вжити всіх необхідних заходів для уникнення таких випадків у майбутньому, мовиться в повідомленні. radiosvoboda.org

Володимир В'ятрович

Роман Шухевич

В радянські часи весь негатив у зображенні українського визвольного руху ОУН-УПА зосереджувався на одному імені — Бандера. Його іменем називали всіх учасників цього руху, на нього спрямовувались найбільші зусилля з дискредитації, він був уособленням всього зла українського націоналізму. Таким чином, пропагандисти СРСР по суті перетворили його в символ антирадянської боротьби. Інші провідні учасники руху залишалися в тіні. Через те, коли минулого року патріотична громадськість розгорнула широку інформаційну кампанію з відзначення 100-літнього ювілею Романа Шухевича, супротивники виявилися не готовими до цього.

Перший серед рівних

В перших публікаціях, спрямованих проти Шухевича, використовувалися виключно загальні пропагандистські заготовки радянської доби. Щойно згодом з'явилися окремі сюжети, присвячені вже спеціально Шухевичу. Їх основою був доволі стандартний посил: він — прислужник німців.

У країні, яка досі сприймає Другу світову війну у двоколірному висвітленні «наші та німці», розвинути цілу інформаційну кампанію, спрямовану на дискредитацію Романа Шухевича, було неважко.

Людям, які не надто розбиралися у таких тонкощах, як різниця між Вермахтом та Абвером, які не помічали абсурдності в формулюванні «легіон СС «Нахтіґаль», не обтяжували себе зайвим клопотом ознайомитися зі списками нагороджених німецьким Залізним хрестом і знають про неї в деталях завдяки російським серіалам, дуже легко було підсунути байки про «капітана СС», «кавалера Залізного хреста», «злочини «Нахтіґаля» у Львові».

Проблема посилювалася тим, що ті, хто не сприймав закиди, від яких тхнуло радянською макулатурою 50-70-х років, не готові були вступати у дискусію через брак інформації.

Цей інформаційний вакуум не здатні були заповнити перевидані в Україні діаспорні видання: вони сприймалися як надмірно пафосні, та значною мірою вони такими й були, адже написані ще в 1950-1970-ті роки вони були інструментом у протистоянні радянській пропаганді.

Далеко не кожен був готовий присвятити час вивченню праць сучасних українських істориків, результатом яких є вкрай важливі, але малочитабельні монументальні збірники документів.

Тому, суспільній дискусії довкола місця і ролі Романа Шухевича в українській історії були доволі вбогими: з одного боку, стандартний набір звинувачень, з другого — зосередження виключно на їх спростуванні і майже жодного виходу поза ці рамки.

Не можна судити про певний історичний період чи робити висновки про конкретного діяча, виходячи виключно з реалій сьогодення. Таке явище має назву презентизм, і несумісне з методологією історичної науки.

Звичайно, в рамках сьогоднішніх «героїв від політики», здатних лише тікати на лікарняний в критичні мо-

менти, така людина як Шухевич — не формат: він радикал, нездатний на компроміси.

Не можна водночас вважати нормальними дії політиків, спрямовані виключно на самозабезпечення та розуміти жертвовність тих, хто втрачав все за для своїх переконань.

Спробуємо абстрагуватись від сучасних понять про «перерозподіли ресурсів» та «боротьбу за електорат», від переконання, що «все продається», що «ідеологія політичної сили — це кілька кавалків списаного з Інтернету тексту». Інший час, інші люди, інші мотиви, інші вчинки...

Терорист

Роман Шухевич народився в 1907 році у Львові, тоді ще частині Австро-Угорської імперії. Український національний рух щойно набирає обертів, в цій місцевості він не так уже й давно став із «русинського» власне «українським».

Проте — на дворі ХХ століття, а це означає, що динаміка усіх процесів зростає в геометричній прогресії. Цей рух швидко оформляється в політичні партії, більш того, українці починають готуватися до збройної боротьби. Створюються чисельні громадські парамілітарні організації, метою яких є військова підготовка молоді: якщо завтра війна...

Тому, коли в 1914 прийшло це «завтра», його сприйняли з великим ентузіазмом. В лавах австрійської армії створюється Легіон Українських січових стрільців — перше збройне українське формування більш, ніж за століття.

Так, це ще не була українська армія, вони були лише формуванням в лавах чужої армії, одягнені не в свої однострої, але це був шанс отримати зброю та військові знання.

Шанс, який українці чудово використали, адже саме ветерани Легіону згодом стали міцним ядром для української армії відновленої через кілька років держави. Тому цей досвід здавався таким очевидним і через десятиліття, в 1941 році...

7-12 років — це вік, коли дитина активно сприймає навколишній світ, формується як особистість. Роман формувався в бурхливі роки Першої світової війни, визвольних змагань 1917-1920-х років. Для нього події цього часу не є чимось далеким, що відбувалось десь за вікном: його найближча родина, батько, дядьки були активними учасниками цих подій.

Він, напевно, разом із ними переймався гордістю за свій народ, його воєнків, що так швидко та ефективно захопили в листопаді 1918 владу у Львові та створили Західноукраїнську Народну Республіку, відчував гіркоту поразки, до якої привели Україну недолугі політики.

В його домі часто бував Євген Коновалець, один із тих, хто вирішив не складати зброю після 1921 року, а продовжити боротьбу. Можливо, спілкування з майбутнім творцем ОУН і визначило долю хлопця.

«Боротьбу програли політики, тепер своє слово мають сказати солдати» — твердили українські ветерани. Тоді, у 1921, було створено українську військову організацію, яка активно пропагандує та терором проти окупантів продовжувала боротьбу і готувала народ до національної революції.

Сьогодні, після 11 вересня 2001 року, терор як метод боротьби, однозначно засуджується, тому те, що українці вдавалися до нього, на думку декого, лише компрометує визвольний рух. Проте, це знову спроба судити про минуле з висоти сьогодення.

В 1920-ті роки жодних інших методів боротьби українці не могли собі дозволити. «Війна — це безсилля політики», стверджує сучасний німецький філософ Гоффмайстер. Українці взяли за зброю тому, що не могли вирішувати питання свого визволення методами легальної політики.

Такі спроби робилися чи то в Західній Україні, де діяли кілька українських політичних партій, чи то в Радянській Україні, де намагалися використати для цієї мети єдину існуючу комуністичну партію.

Чим вони завершилися відомо — хто вважав, що партія може бути водночас і комуністична і українська, заплатили своїм життям за таку помилку, пішовши з нього добровільно чи з допомогою. В іншій частині українських земель наявність кількох українських депутатів не здатна була зупинити колонізацію.

Тим більше ці політичні сили виявилися безсилями проти сталінської політики після «возз'єднання» в 1939 році: вони тихо саморозпустилися, проте це не врятувало їх активістів від репресій.

Тим часом УВО та ОУН, що стала по суті її продовженням, набували дедалі більших темпів розвитку і, врешті, саме люди, які боролися зі зброєю в руках у 1920-1930 роках, виступили єдиною

силою, що стала на захист українців в роки Другої світової війни.

В цьому не було нічого унікально українського, саме через такий досвід: створення терористичної організації, її переростання в національно-визвольний рух та відновлення незалежності пройшли багато народів. Ті, хто сумнівається в цій істині можуть ознайомитися з історіями таких країн як Польща, Ізраїль та Ірландія.

Тому Шухевич, який виростав і виховувався на героїці воєнків української революції та короткого періоду державності (десятьки книг про це, надрукованих в міжвоєнний період в Західній Україні, виховали ціле покоління шухевичів), у дуже ранньому віці став терористом, аби стати солдатом українського визвольного руху.

Йому було лише 16, він міг ще довго мріяти про свої подвиги в майбутньому. Проте вже тоді він був людиною, чий переконання та вчинки співпадали: він був переконаний, що лише збройною боротьбою українці можуть змінити ситуацію, а тому й узяв її в свої юнацькі руки.

В цьому його біографія схожа із життєписами інших відомих терористів — польського Юзефа Пілсудського, ірландського Майкла Колінза чи єврейського Менахема Бегіна. Згодом вони очолили визвольні рухи своїх народів, стали керівниками новоутворених держав, а відтак і загально визнаними національними героями.

Важливо відзначити, що Шухевич не належав до тих, для кого революція та збройна боротьба були єдиним шляхом самореалізації. Шухевич походив із відомої та заможної української родини, отримав не тільки чудове виховання, але й освіту — навчався в Львівській політехніці та... консерваторії по класу фортепіано (факти, про які нечасто говорять, адже вони підважують образ «тупоголового карателя».

Отже Роман міг стати заможним інженером, музикантом, бізнесменом (яким він навіть на деякий час і став), але обрав собі інший шлях, тому що був впевнений: переконання та дії мають співпадати.

19 жовтня 1926 року Роман бере участь в ліквідації (атентаті, як тоді казали) Станіслава Собінського, відомого полонізатора українських шкіл. Напевно, не легко було 19-річному хлопцеві відважитися на вбивство, навіть вбивство того, кого вважав ворогом.

Ще важчими стали його переживання, коли за здійснену акцію було затримано і засуджено іншу людину. Шухевич вирішив добровільно здатися поліції, проте керівництво УВО заборонило це зробити — емоційні юнацькі поривання не повинні ставити під загрозу продовження боротьби. Так, в стражданнях та сумнівах, гартувався його характер.

Шухевич у студентські роки

Впродовж наступних років Роман Шухевич керує бойовою референтурою підлілля, на його рахунок ціла серія організованих саботажних акцій, експропріацій, кілька атентатів. Класичний для революціонера набір видів діяльності.

Однією з цих акцій став замах на радянського консула у Львові в знак протесту проти організованого комуністичним режимом Голодомору. Безпосередній виконавець акції Микола Лемик добровільно здався поліції, аби мати можливість заявити про мотиви свого вчинку.

Далі — суд, смертний вирок, замінений згодом на довічне ув'язнення, вихід на волю після падіння Польщі в

1939, участь в Похідних групах ОУН влітку 1941, арешт і розстріл гестапо в Миргороді Полтавської області восени того ж року. Типова доля українського революціонера, а водночас «коллабораціоніста» та «українсько-німецького буржуазного націоналіста».

Очевидно, активна діяльність Шухевича не могла залишитися непоміченою польською поліцією: його неодноразово заарештовують, деякий час він був в'язнем концтабору «Берега Картузька», організованого Польщею для боротьби з інакодумством.

Вихід на волю в 1937 році поставив Шухевича перед фактом важкого матеріального становища його родини, яка на той момент складалася з дружини Наталії та сина Юрія.

Очевидно, що незважаючи на дві вищі освіти, «політично ненадійний» Роман не міг розраховувати на прийом на роботу в якомусь перспективному місці. Єдиним виходом залишалось самому створити це місце.

Нічого не знаючи про новомодну сьогодні «стратегію блакитних океанів», він діяв згідно її положень та вирішив зайнятися рекламним бізнесом. Створена ним фірма «Фама» стала першою української рекламною компанією в Галичині.

Зважаючи на активний розвиток української кооперації на основі принципу «свій до свого по своє», клієнтура фірми була забезпечена. Розвиваючи свою діяльність в цьому «океані», Шухевич виявив неабияку креативність, проводячи несподівані рекламні кампанії та створюючи власний оригінальний стиль.

Саме це стало запорукою його фінансового успіху: Роман Шухевич став успішним бізнесменом. Проте навіть під елегантним костюмом трійкою, продовжувало битися серце солдата.

Солдат

1939 рік. Над Європою згущуються хмари майбутньої війни. Франція та Британія готові на будь-які компроміси з «біснудатим єфрейтором», аби лише зберегти мир. Вони не просто мовчки не помічають розростання його впливів, вони своїми підписами в Мюнхені стають співучасниками його політики щодо Чехословаччини.

І все це, аби над Європою знов не залунали постріли війни. Проте вони все одно зазвучали, на колишній території тієї ж таки Чехословаччини, точніше на крайньому її сході — в краю, що став називатися Карпатська Україна. Стріляли українці, воєнки «Карпатської січі». Стріляли, обороняючи свою молоденьку та маленьку, проте свою Українську державу.

Стріляли в союзників Гітлера, воєнків значно більшої та сильнішої технічно угорської армії. Їх спротив тривав недовго — декого вбили в боях, декого розстріляли на перевалах. На тих перевалах, які через майже сімдесят років намагаються прикрасити угорськими пам'ятниками.

Це був перший у Європі вияв збройного спротиву політиці Гітлера. Серед тих, хто піднявся на захист Карпатської України був і Роман Шухевич (під іменем «поручник Шука»), чий бізнес став вагомим вкладом у забезпечення січовиків зброєю.

Для українців війна, що розпочиналася, була шансом знову актуалізувати на міжнародній арені справу відновлення незалежної держави. Проте єдиним засобом зробити це були власні збройні сили, які ставали основними гравцями на політичній арені у воєнну добу.

На той момент СРСР поглинув Західну Україну та поступово перетравлював рештки українського національного руху, знищуючи його установи, окремих діячів, депортуючи сотні тисяч людей, що не вписувалися у новий радянський формат держави.

(Продовження на бс.)

1

Самоцитування - жакливо невдячна справа: хочеш підморгнути Улюбленому Читачеві, а проковтуєш Злостивця. І от він уже знов репетує (від латинського *repetitio*): Самоповтоооорення!

Проте я все-таки наважився внести в епіграф ті два з половиною речення, з яких і почалася ця чергова спроба. Більш ніж два роки тому точнісінько так мені і сказалося в розмові з Еґоном Альтом - що все у нас почалося зі Львова. Я сказав це, особливо над сказаним не задумуючись - чому? І чому я при цьому сказав як завжди? Чому зі Львова, чому як завжди і чому як завжди зі Львова?

І найголовніше «чому». Чому сьогодні все це виглядає таким сумнівним і - ще гірше - втраченим?

2

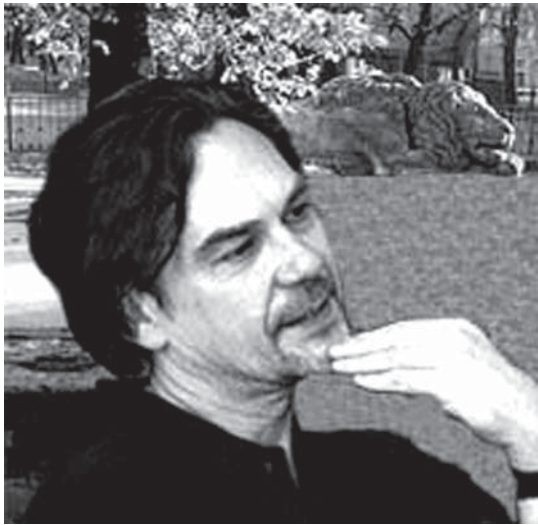
Якщо історичний час хоча б незначною мірою даний нам у відчуттях, то спробуймо підперти ними свої припущення. Одне з них полягає в тому, що фактично за моменту заснування Львів був покликаний до лідерства. Ішлося передусім про лідерство регіональне, але позаяк із плином часів розуміння регіональності щоразу змінювалося, то й лідерство Львова набувало щоразу інших значень. Пізньосередньовічну Європу заманливо уявити собі передусім як спільноту міст, поєднаних пунктирними лініями купецьких валок. У цій мережі була своя беззаперечна вища ліга з Парижем, Флоренцією, Венецією, Римом, Віднем, Прагою, Нюрнбергом чи Гамбургом. І була значно чисельніша перша ліга, провідні міста якої завзято боролися за вихід до вищої. Мені здається, що десь там, у тій першій лізі, але ближче до середини її турнірної таблиці, стало борюватися за себе і Львів - героїчний, ніби ФК «Карпати» 70-х років минулого століття.

Львів є одним з тих міст, що стали собою внаслідок спільного зусилля Сходу і Заходу. Тому перебування в межах таких західно-східних утворень, як Річ Посполита чи Австрійська, а відтак і Австро-Угорська імперія, не могло об'єктивно (і, що не менш важливо, суб'єктивно) не посилювати його лідерства. Жити у Львові, належати до львівської міської громади вважалося певним привілеєм долі - як у власних очах, так і в сторонніх. І хоч, згідно з Іваном Крип'якевичем, дня 14 липня 1826 р. стара ратушева вежа по полудні зарисувалася й о годині чверть на сему вечором з великим тріскотом завалилася (з чого випливає неминучий висновок про хронічно успадковане донині нехлюйство міських комунальних служб), переважна більшість львівського населення не змінила оптимістичну візію світу на катастрофічну.

3

У радянські часи, що розпочалися відомими і вельми радикальними змінами у складі населення, відчуття львівського лідерства не тільки нікуди не зникло, але й доповнилося новими нюансами. Це було пов'язано передусім із виразною - даруйте на слові - європейськістю міста на тлі всієї решти радянських міст, себто його «західною» аурую. Саме Львів, а ще деякі балтійські міста, передусім столиці, вважалися в СРСР такими собі шматочками Заходу - того самого, закритого й заборо-

Лєвова доля

Відчуття власного лідерства породило особливу львівську зверхність щодо інших міст та регіонів СРСР, і старе галицьке слово «гонор» прийшлося тут як ніколи до речі.

«У нас починалося щось подібне.

На той час уже почалося.

Як завжди, зі Львова...»

«Таємниця: Замість роману»

роненого, але такого бажаного. Тобто Львів виявився своєрідним імплантом у загалом чужому тілі. І як показав дальший розвиток подій, імплантом, достатньо для цього тіла шкідливим. Якщо не смертоносним. Як, зрештою, і балтійські столиці.

Суттєвою компонентою навколільвівської міфології часів СРСР було уявлення про «осине гніздо українського націоналізму». Парадоксальним чином воно - попри фактичні репресії, заборони, вистежування, винищення та інші запобіжні заходи - додавало містові особливого шарму - і не тільки в очах пересічного киянина чи одесита, але й, приміром, москвича. Адже підпільний спротив завжди приваблює, а спротив такій системі як совок - і поготів. Відома ж приказка «Хай живе радянська влада і ми коло неї!» - цей надзвичайно промовистий концентрат особливого львівського конформізму - ще й додавала всьому місцевій дещо карнавальній амбівалентності.

Відчуття власного лідерства породило особливу львівську зверхність щодо інших міст та регіонів СРСР, і старе галицьке слово «гонор» прийшлося тут як ніколи до речі. Львів був найближчим до Заходу, тобто найшасливішим. У Львові жили найзаможніші і найкраще (бо наймодніше, з балочки) одягнуті люди. Вони мешкали в найкомфортніших несовкових житлах (т.зв. «польських» або «люксах»). Вони слухали і колекціонували найкращу музику і вільно оглядали у своїх домашніх телеприймачах закордонне (польське!) телебачення. До речі, про телеприймачі, найкращі. Їх виробляли у Львові. Як і найкращий шоколад. Крім того, у Львові була найкраща кавка, бо тільки у Львові розумілися на її правильному приготуванні. Підстав для гордоців було більш ніж достатньо. І навіть хронічна відсутність води у «люксових» житлах не могла затьмарити маленьких радостей життя в цьому істинно європейському місті.

4

Саме з нього, з відчуття львівської зверхності, впливав і особливий ефект, притаманний Львову радянських часів - «міста, закритого для чужих». Наприкінці 70-х, коли міська громада радянського періоду вже, що називається, відстоялася, цей ефект втілював себе у своєрідній внутрішній солідарності мешканців Львова незалежно від їхньої власної мовно-націо-

нальної ідентичності. Таких ідентичностей було, до речі, загалом дві - українсько-радянська і російсько-радянська, і всіляких конфліктних ліній між ними було, зрозуміла річ, більше ніж досить. Але при зіткненні з чимось зовнішнім, нелівівським, вони зазвичай солідаризувалися. Я ніколи не забуду, як мої російськомовні львівські товариші під час студентської практики у всуціль російськомовному Києві 1979 року всі як один і фактично не змовляючись перейшли виключно на українську, до того ж підкреслено бездоганно і свідомо не позбавлену деякого галицького нальоту - і що публічніше було місце, то голосніше вони нею розмовляли. Це був маніфест: ми - не ви, ми інші, ми західні, ми зі Львова. Тобто ми кращі. Міф про «осине гніздо націоналізму» слід було плекати на різні способи.

5

Саме звідси й безумовне лідерство Левового Міста у національно-визвольних процесах пізньої перестройки - перші ініціативи творчої інтелігенції і слідом за ними - перші мітинги, коли «...на третій раз у влади зіграло очко, зірвало дах і вона застосувала омон з вівчарками. Кажуть, ніби виникло жакхливе місиво - крики, кров, гумові палиці, заламування рук. Найбільше перепало старим жінкам, бабусям, вони ж у Львові завжди на чолі процесів. І процесій». Це знову самоцитування, даруйте. І трохи далі: «...омон тоді засвітили вперше, ніхто й ніколи перед тим чогось такого не бачив, навіть і не чув про існування чогось такого - справжнє гестапо, всі по два метри, бритоголові, в чорному, тупі, безжалюї, б'ють лежачих, жінок, дітей, усі на психотропах. Найбільше мучило саме це: хто вони такі і звідки взяли на наші черепа зі своїми, курва, кийками». Тобто навіть у цьому сенсі - застосування нових, раніше не бачених силових підрозділів проти мирних демонстрантів - Львів виявився лідером. І все - як завжди! - почалося з нього.

А ще я ніколи не забуду зельних свят у червні 89-го і багатотисячний потяг львів'ян з бандерівськими (зараз вони державні) прапорами, що висадився у Франку, експортуючи революцію. І як хрестоматійно-вусатий вуйко у вишиванці, розгортаючи прапор над головами перонних роззявлених франківчан гарикнув на них: «Приймали до вас, бо ви тут спите!» І всі почали йому аплодувати.

6

Але ось вона - іронія історії (історія іронії?): разом зі здобуттям Україною незалежності - ширше - падінням комунізму та всіляких центрально-європейських берлінських стін Львів уперше (чи не за всі часи свого існування взагалі?) втрачає лідерство. Своєрідні констатації цього процесу я намагався робити в «Малій інтимній урбаністиці» дев'ять років тому. Зараз - певна реінтерпретація тієї спроби.

Отже, десь уже з першої половини 90-х років ледь не правилом доброго тону зробилося твердження про львівську провінційність, відсталість, а відтак і депресивність. Головною причиною такої деградації вважалося (і, напевно, слушно) переорієнтування «еліти», головною молоді, на Київ чи й на закордон, що потягло за собою суттєвий відтік з міста особистостей. До цієї я наважився б додати ще кілька причин, кожна з яких, безумовно, пов'язана з іншими, та ще й у такий органічний спосіб, що їх уже можна вважати і причинами, й наслідками водночас.

Це, по-перше, надзвичайно швидке розчарування українців у змінах, перш усього в самій незалежності, що вдарило насамперед по її «авангардові» - тобто неуспішності Львова стала найвідчутнішою гранню неуспішності України в цілому. Додам, що за здатністю розчаровуватися й нарікати українці поза всякими сумнівами належать до світових лідерів, а в Європі, можливо, є чемпіонами.

По-друге, це тотальна хаотизація, інфляція та деградація побуту, а з ним і буття ранніх (та й пізніших) 90-х - звісно, що найболючіше вона вдарила по тих «територіях», які раніше відзначалися більшою побутово-буттєвою впорядкованістю й навіть комфортністю. У них - і найперше у Львові - занепад сприймався значно чуттєвіше, отже, було втрачено престиж та імідж «культурного міста». Якщо з міста перестали вивозити сміття, то воно дуже швидко заповнить голови його мешканців. Ця модель діє, на жаль, безвідмовно навіть у містах благословених.

По-третє, це перетворення дещо снобістського «міста, закритого для чужих» на дещо люмпенське «місто - прохідний двір», таку собі перевалку зі Сходу на Захід, суцільну забігайлівку край битого шляху, сповнену випарами технічного спирту, попси і немитих тіл.

Проте навіть у такому, зруйнованому, стані Львів багато в чому не переставав бути атракційним - у ньому безперервно щось відбувалося, майже невидиме, бо катакомбне. «Він шалено живучий, - писав я про нього у 1999 р., - недаремно ж він з родини котятчих».

7

Якщо Львів має повернутися до себе й опритомніти, то він мусить знову стати лідером. Не одним з обласних центрів аморфного державного утворення поміж Росією та Європою, а чимось значно більшим. Скажімо, її, Європи, пульсуючим вкрапленням, її імплантом - цього разу не смертоносним, а життєдайним. Тому те, що для решти країни і в тому числі, а може й передусім, для її столиці є всього лише чиновницькою риторикою, у Львові мало б стати практичною дією всіх громадян. Я про виняткове значення - гм, хай так і називається, хоч набило оскомину! - євроінтеграційного проекту. Я за його абсолютизацію. Тобто за повернення до першої ліги.

Я за плекання образу (і подобу) «найзахіднішого міста» і Міста як такого.

Я за те, щоб максимально відкритися Заходові і перехоплювати його розтлінні впливи під носом у Києва та інших. Це страшенно відповідально - для цього доведеться рішуче погодитися з власною унікальністю та - хай Бог милує! - мультикультурністю, а також толерантністю та іншими ліберастичними заморочками. І як перший необхідний ступінь такого європосвячення - чесно усвідомити, визнати і спокутувати історичні гріхи та злочини. Це дуже болить, але по-іншому нічого не вийде, а купи сміття так і залишаться в головах.

Я за максимальну кількість спільних проектів, запрошення всіх можливих фондаций та випробування всіх пригломашливих ініціатив. Треба відкрити всі брами і роздати ключі від міста.

Усе надзвичайно просто - необхідно стати чимось на кшталт доброго прикладу. Щоб урешті віднайти своє право по-лів'ячому гарикнути на всю цю націю, збіговисько невдах і нарікальників: «Бо ви тут спите!»

Довідка ZAXID.NET

Юрій Андрухович - поет, прозаїк, есеїст, перекладач.

Народився 1960 року в Івано-Франківську.

У 1985 році разом з Віктором Небораком та Олександром Ірванцем заснував поетичну групу Бу-Ба-Бу, яка одна з перших почала відроджувати в українській літературі карнавальні та буфонадні традиції.

Автор поетичних книг «Небо і площі», «Середмістя», «Екзотичні птахи і рослини», «Пісні для мертвого півня»; романів «Рекреації», «Московіада», «Перверзія», «Дванадцять обручів», «Таємниця. Замість роману»; збірок есе «Дезорієнтація на місцевості» «Центрально-східна ревізія», «Диявол ховається в сирі».

Твори Андруховича перекладені на польську, англійську, німецьку, російську, угорську, фінську, шведську мови.

zaxid.net

Віктор Тригуб Слово на захист Президента і України

Зразу на кількох сайтах, опублікована провокаційна книга про концтабірне минуле А.Ющенка. Вільнер — це колективний псевдонім штатних співробітників ізраїльських і російських спецслужб. (Якщо ні — хай спростують!) Росія давно стала країною з яскраво вираженими фашистськими ознаками? Час займатися контрпропагандою!

Зразу на кількох сайтах, опублікована провокаційна книга про концтабірне минуле А.Ющенка. Мало відомий ізраїльський публіцист Ю.Вільнер, однозначно, на замовлення, вилив кілька бочок бруду на батька чинного українського Президента. Вже зрозуміло, що публікація відбулася за щільної підтримки спецслужб. Чергова підла атака на Україну і її владу почалася! Будемо вживати контрзаходи, чи знову перелякано промовчимо? Цікава реакція популярного сайту «Тема» Олега Єльцова. Спершу добросовісно передрукував ту дивну книгу, потім дав не менш дивне спростування:

Читатель прислав на «ТЕМУ» собственую рецензію на книжку Юрія Вільнера о судьбе рядового советской армии Андрея Ющенко, плененного фашистами, а позже рассказавшего свою жизнь офицером Смерша. Читатель заявляет, что утверждения Вильнера ни на чем не основаны — это мысли вслух и не более. Публикуем его заметку для соблюдения плюрализма мнений. Об авторе заметки известно лишь, что его толи фамилия толи ник — «Луганский», а еще — он бывший оперативный сотрудник, интересующийся литературой о Второй мировой войне.

Меня нельзя причислить к поклонникам Президента и его политической силы. Я уже не говорю о БЮТ... И все же, прочитав на «ТЕМЕ» разбитую на пять частей книгу-исследование Юрия Вильнера, позволю себе не согласиться со ВСЕМИ его доводами о предательской деятельности отца Президента Ющенко.

Поводом и явилась прочитанная мной книга О.С.Смыслова «Генерал Абакумов», всеильный хозяин Смерш» (издательство «Вече» г.Москва, 2005 год). А теперь — конкретно: о чем хочется спорить с Вильнером.

1. После многочисленных побегов из плена фашисты не расстреляли Андрея Андреевича Ющенко. Но ведь сам автор книги подтверждает тот факт, что с 1943 года немцы относились к советским военнопленным не как в 1941, а как, извините за сравнение, к дефицитной рабочей силе.

2. К лету 1945 года на территории СССР действовало 43 спецлагеря и 26 проверочно-фильтрационных лагерей СМЕРШ. На территории Германии и Восточной Европы действовало еще 74 ПФЛ и 22 сборно-пересылочных пункта. В состав проверяющих включались сотрудники СМЕРШ, которые знали свое дело. К тому же им не составило бы труда перепроверить показания Ющенко по живому и в

живую. Поверьте мне как бывшему сотруднику операппарата. И тем не менее автор книги пытается навязать нам мысль, что в СМЕРШ работали недалекие дилетанты, которых можно было обмануть вымышленной автобиографией, украшенной фактами голодной молодости. К тому же автора книги, претендующей на серьезность и научность, почему-то не насторожил тот факт, что стиль и СПОСОБ написания А.А.Ющенко своей автобиографии явно не совпадает с его уровнем образования. Или этот факт удобен для Вильнера, преследующего цель дискредитации военнопленного советского воина? А ведь можно предположить, что А.А.Ющенко в числе других военнопленных просто спасал свою жизнь от СМЕРШ...

3. Не меньше возражений вызывает тезис автора «А.А.Ющенко — агент-provokator». Не секрет, что на каждого агента оперативного аппарата заводятся так называемое личное дело с последующими учетами. Как себе объясняет автор книги то обстоятельство, что являясь агентом абвера, А.А.Ющенко нигде не засветился в документации абвера либо гестапо накануне краха фашистской Германии? Или это был такой ценный агент, что оперативные работники указанных ведомств, спасая свою жизнь от стремительно наступающих союзных войск, не проигнорировали в критической ситуации требования режима секретности и добросовестно уничтожили всю документацию, касающуюся Ющенко? Сомнительно. Кроме того, по теории Вильнера не ясно что делать с сотнями свидетелей «преступной деятельности А.А.Ющенко» со всех концлагерей и лагерей военнопленных, в которых он содержался. Неужели и они на 100% были ликвидированы, и советский СМЕРШ не обнаружил в живых ни одного из них?

Подытоживая, замечу, что по моему мнению Юрий Вильнер написал увлекательные размышления вслух и не более. Все его предположения — неаргументированная болтовня, способная привести к очередному витку нагнетания политических страстей в Украине. Прочитав толи книгу толи брошюру Вильнера, я ничего кроме досады не ощутил. Со мной так случается, когда попадает «исследование», не основанное на фактических данных. Возможно это единственная проблема в стране, в которой виновен человек по фамилии Ющенко...
<http://tema.in.ua/article/3190.html>

Вже почалося кілька журналістських розслідувань, до яких довелось долучитися і журналістам сайтів «Музеї України» і «Нова Січ». Вже відомо, що скоріш за все, Вільнер — це колективний псевдонім штатних співробітників ізраїльських і російських спецслужб. (Якщо ні — хай спростують!). Взагалі, говорити щось конкретне, про ту напівміфічну книгу важко. Друковану версію ніхто не бачив. А от Інтернет-версію, дружно розповсюдили сайти структур, аж занадто близьких до інших, набагато менш відкритих організацій...

Зрозуміло, в інформаційному просторі, моментально почалася спланована піар-кампанія очорнення України, нашої вищої державної влади. Зразу вигулькнула, дуже сумнівна історія, про продаж якихось ляльок Гітлера... На нашу державу, терміново нависли важкі компроматні факти якогось нацистського бруду. А чому не поцікавитися, що продають на антикварних торгах в Росії? Чи в США? Ізраїлі?

На жаль, державні структури, які повинні моментально реагувати на подібні випадки, що псують міжнародний імідж України у світі, традиційно, якимось затравлено, мовчать. Між тим, ми ризикуємо багато чим... І Європа, і СOT, і НАТО, і цивілізований вибір...

Залишаються самодіяльні інформаційні загоны самооборони, що діють в мережі, на рівні рядових українських громадян. Між іншим, ми вже здатні дуже кардинально впливати на певні геополітичні події... Життя навчило...

Дуже можливо, що найближчим часом, в різних сегментах Інтернету, виникне кілька гучних дискусій — яка ж, все-таки, форма суспільного устрою в Ізраїлі і Росії? Якщо знайдеться багато експертів, що дуже легко, спираючись на всім відомі факти і діючі закони, доведуть, що в Ізраїлі існує м'яка форма нацизму, а Росія давно стала країною з яскраво вираженими фашистськими ознаками? Що почнеться тоді?! Між іншим, кілька пробних шарів вже запущено. Реакція перевищила всі сподівання... Постійні відвідувачі одного популярного пресового ресурсу, це вже побачили...

А тепер, давайте уявимо, що протягом кількох днів, на голови читачів багатьох ресурсів, у кількох країнах,

раптово вивалиться така концентрована доза «історичної правди», яку, між іншим, будуть жадібно читати мільйони людей, що доведеться терміново закривати всі оті RTP з НТВнами...

Це елементарні правила контрпропаганди. Чому в Українській державі, практично відсутній цей сегмент? Як, і практично задушена, контррозвідка? Може це один ланцюг?

Під час написання цих рядків, на одному популярному телеканалі, йде якась дивнувата програма, де до однієї купи вивалили ляльку Гітлера, Полтавську битву, Крути, книгу про батька Ющенка, НАТО... Україну радісно звинуватили у нацизмі... Герої видатні — якийсь Ганяпольський, що грозить порвати всім пасть, якийсь нахабний пацан з ОРТ, одіозний Бузина... На Україну знову вилито бочки бруду! Наші журналісти, якимось мляво відбиваються! Від чого? Що не можна перейти у наступ? Мало фактів прямого втручання Росії у наші справи? Хто пише сценарії подібних програм? Хто запрошує і підбирає учасників? Вірніше, питання треба ставити по іншому — а кому належать всі провідні українські телеканали? І як, за десяток років, можна настругати з бідної України, скільки бабла, що можна купувати найдорожчі будинки у Лондоні? Може про це слід порозмірковувати? Логіка зрозуміла?

І, про провокаційну книгу про батька чинного українського Президента.

Нещодавно, в Інтернеті, пройшли публікації про батька Путіна. Вірніше, про фотографії, де зображено начебто батька Путіна, під час подавлення повстання у Варшавському гетто. У козацькій фашистській формі угрупувань росіян, що служили Гітлеру. Офіційна реакція була відсутня. Писали книгу про батька Ющенка...

Можливо, до народу, повільно дійде суть цього геополітичного футболу. А наша влада почне на все це реагувати професійно. Почитайте книги радянських часів. Там всі ці штуки дуже детально описані!

І про роль історії в геополітиці. Історія — локомотив геополітики! А тепер подивіться на наших штатних істориків... Щось схоже на дрезину...

Автор цих рядків, багато років, займався розшуком радянських солдат і мирних громадян, що вважаються зниклими без вісті під час Другої

Світової війни. Навіть був ініціатором створення Фонду пошуку, що діяв при газеті «Комсомольское знамя», за сприяння ЦК ЛКСМУ. Відновили імена тисяч людей. Навіть тоді, потрапити до Центрального архіву Збройних Сил СРСР у Подольську, де лежать картки на солдат, було складно. Зараз це, особливо для українців і іноземних громадян, майже неможливо. До звичайних статистичних карток!

У випадку з батьком Ющенка, є кілька документів, з особової справи СМЕРШ! Доступу до яких, і досі, практично ні у кого нема! СЕКРЕТНО! І де зберігаються ці справи, ніхто достеменно не знає. Можливо у Подольську, а можливо в таємничих архівах КГБ СРСР...

Є ще гігантський архів у Арользені (ФРН). Там, матеріали на всіх військовополонених Німеччини. Доступ туди теж, чомусь, дуже обмежено. І в книзі ізраїльтянина, немає жодного документу німецької сторони... Як загадковий ізраїльтянин потрапив до секретних фондів спецслужб РФ? Ха-ха... Хто знайшов справу рядового А.Ющенка, і дозволив іноземцю не лише прочитати, а й зняти копії? Чи може, ізраїльтянин в Росії вже не іноземці? Думайте!

Висновки дуже невтішні. Якщо, будемо і далі проводити таку недолугу контрпропагандистську політику — програємо все. Перш за все, незалежність України. Якщо перейдемо у наступ, наживемо купу проблем. Але, дозволив іноземцю не лише прочитати, а й зняти копії? Чи може, ізраїльтянин в Росії вже не іноземці? Думайте!

Тисячі людей в Україні, аж занадто болюче, починають реагувати на підле очорнення України, її історії, приниження народу, нахабне знущання над нашим Президентом. Починаються дуже адекватні і не дуже, відповіді. І декому, варто дуже добре подумати, куди заведуть такі експерименти...

Тому, тільки вперед! Ще, знайшовся б хтось, хто пояснив би це українській владі... Можливо, народ справиться і сам. Не заважайте!

Віктор Тригуб,
редактор журналу «Музеї України»
narodna.pravda.com.ua

Валентина КЛИМЕНКО

Голодомор, сер

Британський комітет з питань Голодомору 1932–33 років наймає агенцію з комунікації, щоб професійно провести пропагандистську кампанію

В Амстердамі, а згодом і в Лондоні відбулися чергові акції в рамках проекту «Україна пам'ятає — світ визнає». Коли верстася номер «УМ», інформації про те, в яких умовах відбувалося виконання «Панахиди за померлими з голоду» Євгенія Станковича і Дмитра Павличка в Нідерландах, ще не було. Але лондонська історія виглядає дуже прикро — у престижному, хорошому, акустичному залі «Кадіган Холл» сиділо не більше сотні осіб. Можна, звичайно, пишати, як це роблять представники нашого посольства, що серед них було двоє членів британського парламенту, які на свята залишилися в Лондоні, та посли Грузії, Литви й Еквадору, і що ця сотня глядачів захоплена аплодувала, якби це робили триста. Але, на мій погляд, є сенс суворо поговорити на високому рівні в Києві і пояснити Міністерству закордонних справ, що це — не чергова акція для галочки чи чиясь забаганка, а серйозний і, що важливо, дуже дорогий інструмент впливу на світову громадськість, який надалі дуже прислужиться і дипломатам, і політикам, і не лише їм.

«Що мало робитися в головах організаторів?...»

Після лондонського концерту по холу ходив елегантний літній пан із плащем Burberry через руку й бідкався хорошою українською з англійським акцентом: «Чому ж погано спрацювали організатори, запрошивши так мало людей?» Це був у минулому професійний співак Іван Луців, який студіював музику в Лондоні й Римі, а в 1961 році разом із чотирма іншими співаками представляв Велику Британію на «Євробаченні».

У коментарі «УМ» Луців сказав: «Якщо говорити про концерт, то й музика, й хор, і диригент, і солісти — це щось надзвичайне, це світовий рівень, що не потребує критики, тільки самої хвальби. Мені дуже боляче говорити, але чому так мало було людей у залі? Я зорганізував великий хор і зробив 22 світових турне, в тому числі в 1990 році ми з голландським хором, який співав українську музику і складався з самих лише іноземців (виняток становив диригент, доктор Антонович), приїздили в Київ. Тоді Олесь Гончар плакав у залі і казав: «Яким же треба бути цивілізованим народом, щоб стільки років пропагувати чужу культуру задарма!» Але що мало робитися в головах організаторів, які привезли з Києва стільки людей, зняли такий хороший, дорогий зал, а він — порожній? Значить, погано працювали. Наприклад, мене запросили, а я попросив: можна ще запрошення для моєї родини? Якби я знав заздалегідь, то обдзвонив усіх друзів і знайомих, і тут би всі не вмістилися! Я казав, що нарешті Україна спромоглася на таку велику серйозну місію, і тому хочу щиро побажати, щоб в Амстердамі все відбулося краще».

Пан Володимир сам дзвонив

своїм хористам у Нідерланди і просив приїхати на концерт.

Українець Юрій Сільверов живе в Лондоні 12 років, він належить до іншого покоління еміграції, не ходить в українську церкву по неділях і трохи скептично ставиться до діаспорних зібрань. Про цей концерт ледь не до самого початку він не чув узагалі нічого. Але каже: «Я б сам створив в інтернеті рекламу чи ще якийсь повідомив про цю подію друзям, які б отримали задоволення від голосу Ніни Матвієнко, від хорошої музики, від величчю виконання «Реквієму» капелюю «Думка».

Юрій прийшов до «Кадіган Холлу» з дружиною і 4-річним сином. Фактор ностальгії і професіоналізму українських музикантів справили на них дуже сильне враження, але «український підхід» до цієї справи — не менше.

Піар-агенція з питань Голодомору і «план Б» для Британії

З історичною частиною проекту — не краща ситуація. «Круглий стіл» із британськими істориками на тему Голодомору в присутності британської преси вилився в зустріч із членами Британського комітету з питань українського Голодомору 1932–1933 років, яких ні в чому переконувати не треба. Вони лише потребують нового інформаційно-наукового забезпечення — фотографій, статей, нових теорій і відкриттів, інтернет-ресурсів. А вже борються тут за те, щоб британський парламент визнав Голодомор в Україні геноцидом. Успіхи дипломатів, політиків та громадськості поки скромні — з 600 членів парламенту цю ідею підтримують лише 42. Втім, кажуть представники посольства, можливо, зміниться влада, і з консерваторами буде простіше домовитися.

Хоча офіційне визнання Голодомору в Британії тут видається ще складнішим. Бо, по-перше, їхній парламент взагалі не практикує постанов, законів, які б не мали прикладного значення. По-друге, коли британці чують «Голодомор», їм зразу ж вчувається «Росія», «російський газ», «Шотландія» та «Ірландія». По-третє, імперська країна теж має у своїй історії гріхи й грішки, тож не послішає із засудженням чужих.

Ірина Терлецька, член Британського комітету з питань Голодомору 1932–1933 років в Україні, створеного минулого року Союзом українців у Великій Британії, розповіла «УМ», що в січні цього року Комітет уклав угоду з агенцією з комунікації (щось подібне до PR-агенції), яка допомагає просувати тему Голодомору в урядових структурах і в медіа. «Ми відчули, що тут уряд має особливе становище і низький рівень знань, тому нам потрібна професійна допомога щодо стратегії кампанії і щодо того, як комунікувати з незацікавленими особами, — каже Ірина Терлецька. — Директор цієї агенції сам працював в уряді, тому напевне знає, як думають урядовці і як достукатися до тих, хто приймає рішення. Українці хочуть все й відразу, тому їм одразу хотіли закон, який визнає Голодомор в Україні геноцидом. А вони нас питають: якщо британці скажуть «ні» — який у вас «план Б»? Визнання Голодомору геноцидом — то для нас є «план А», але ми до нього йтимемо через «плани В, Г, Д». А піарники нам зробили стратегію кампанії, комунікаційний проект і розробили наратив: що говорити і якими словами, а що не можна говорити. Агенція дала нам контакти в мас-медіа, але вони не будуть робити за нас нашу роботу — мусимо це робити самі».

Роботу агенції оплачує Союз українців у Великій Британії, який визначив на 2008 рік два пріоритети в роботі — відзначення на високому політичному рівні 75-ї річниці Голодомору і відновлення свого веб-сайту.

Уміли готувати, та не вміли подавати й дискутувати

Я запитала в доктора історичних наук Геннадія Боряка, як він оцінює дебати істориків у Лондоні. «З істориків я бачив трьох людей, крім себе,

— каже Геннадій Володимирович. — Це наш посол Ігор Харченко, який у дебати не вступав і чомусь залишив аудиторію, сказавши вступне слово, аташе з культури нашого посольства Владислав Роговий і колега В'ятрович, які теж у дебати не вступали. Отже, з дискусією, на жаль, не склалося. І в цьому я бачу основну проблему. Бо сенс нашої місії якраз і полягав у дебатах, де можна було б розгорнуто подати тему, навести аргументи. Та кому їх доносити? Були представники української громадськості, які потребували певної допомоги, консультації (і, я сподіваюся, ми її надали), але вони й без того патріотично налаштовані. Надалі організатори мали б серйозніше підходити до організації таких заходів».

«Ми привезли високоякісний продукт, — додає співробітник Інституту національної пам'яті Володимир В'ятрович, — і мистецький, і науковий. Але немає перед ким його представляти».

В Амстердамі — навіть без конференції

У Нідерланди, крім Володимира В'ятровича і Геннадія Боряка, прилетіли два доктори історичних наук — отець Юрій Мицик і Валентина Борисенко. В Амстердамі працює потужний центр дослідження Голокосту й геноцидів. Але в Нідерландах наші взагалі не змогли організувати ні наукової, ні прес-конференції.

Після концерту в Амстердамі в ніч із 6 на 7 травня українська делегація вирушила автобусами до Праги. Сьомого травня — останній концерт і, хотілося б сподіватися, наукова конференція.

Два переїзди автобусами — з Лондона до Амстердама та з Амстердама до Праги — нелегкі вправи для музикантів, яким не додають натхнення напівпорожні зали.

За словами заступника міністра культури і туризму України Тимофія Кохана, акції проекту «Україна пам'ятає — світ визнає» в Лондоні, Амстердамі та Празі коштували близько трьох мільйонів гривень. Як для бідної країни це дуже безвідповідальне ставлення до бюджетних грошей. Треба терміново рятувати проект!

umoloda.kiev.ua

«У таборі Солженіцин став агентом КГБ і доносив на українців»

Нещодавно Держдума Росії ухвалила заяву щодо Голодомору 1930-х. Вона заперечує, що це був геноцид українського народу. Приблизно таку ж точку зору висловив і колишній в'язень ГУЛАГу російський письменник Олександр Солженіцин. Він назвав голоду спробами посварити «рідні народи» Росії та України. Голова Асоціації дослідників Голодоморів і теж колишній політв'язень Левко Лук'яненко, 79 років, вважає тих, хто заперечує Голодомор, продовжувачами більшовицької системи.

— Що думаєте про заяву російської Держдуми?

— Вона свідчить, що російська політична еліта не відмовилася від великодержавницької ідеології й продовжує виношувати плани повернення України під владу Москви. З 1992 року наша асоціація збирала багато доказів геноциду українства. Це свідчення людей, які постраждали від Голодоморів 1932–1933-го та 1946–1947 років. Це документи різного рівня — від центрального до районного, а також численні газетні публікації тих часів. Усе це незаперечно свідчить, що створення голоду було цілеспрямованою політикою керівництва Російської імперії під назвою СРСР.

Останніми роками і в нас, і за кордоном вийшло чимало книг і збірників документів про Голодомор. Їх достатньо бодай проглянути, щоб зробити висновок: організовані голоди були спрямовані на знищення української нації. І ті, хто нині заперечують Голодомор і геноцид українців, є продовжувачами більшовицької системи.

— Олександр Солженіцин побував у сталінських таборах, довго жив на Заході. Чому ж у нього таке ставлення до Голодомору?

— Це одна з особливостей російської інтелігенції. Упродовж історії Росії від Івана Грозного у ній існувала прозахідна течія. Її представники завжди хотіли трохи модернізувати імперію, щоб наблизити до Європи. Але ніколи не бажали розвалити її. Солженіцин теж належить до таких. Він був незадоволений комуністичною диктатурою, хотів, щоб Росія була християнською державою. Але всі інтелігенти «великої й неподільної» завжди сходилися в одному: Росія має залишатися імперією. І ніякі національно-визвольні рухи народів України чи Кавказу не можна підтримувати. Навпаки, треба придушувати.

Коли Солженіцин потрапив у табір, там половина в'язнів були борці за волю України — вояки ОУН і УПА. Він став агентом КГБ, втесався в довіру українців, які готували повстання. Потім доніс. Їх усіх розстріляли.

— Як Україні домогтися визнання Голодомору геноцидом в ООН?

— Завдання держави та її дипломатії — якомога більше перекладати документів про Голодомор різними мовами світу, видавати їх на Заході, поширювати по лінії ЮНЕСКО, через громадські організації, діаспору. І таким чином впливати на свідомість людей в інших країнах.

Олександр ГУНЬКО
gru-ua.info

Володимир В'ятрович

Роман Шухевич

(Закінчення. Початок на 2с.)

Ця територія перейшла скорочений курс встановлення та утвердження радянської влади, який протягом двох попередніх десятиліть апробувався на Великій Україні. Незважаючи на те, що влада мала лише два неповних роки, вона встигла кинути під жорна репресій понад мільйон двісті тисяч людей, що перевищило кількість репресованих німцями за чотири роки окупації. Отож, Україна там могла бути лише одна — радянська, тобто неукраїнська.

Тим часом німці, що готувалися до нападу на СРСР розпочали загравання з різними українськими політичними силами про можливе позитивне вирішення українського питання в рамках «Нової Європи». Якою має бути ця «Нова Європа» тоді ще не знав ніхто, навіть самі німці.

Тому важко прийняти твердження, що колоніальний статус України в рамках німецької імперії був визначений Гітлером ще у «Майн Кампф». Цей твір не сприймався ані світовими, ані навіть німецькими політиками як прямі вказівки до дій, а лише як певний ідеологічний опус керівника правлячої на той момент у Німеччині партії.

Німецькі чиновники, які чи не на пам'ять знали головний твір свого фюрера, пішли на переговори з представниками українського руху. Звичайно, ці переговори не могли бути офіційними, рішення прийняті на них не могли мати державного значення. А вже на офіційному, державному рівні, союзником Третього Рейху був СРСР, головний ворог українських націоналістів.

Тому переговори про створення українського військового формування з німецького боку проводили представники розвідки Абверу, на чолі з генералом Канарісом, до речі, згодом страченого за антигітлерівську змову.

В результаті було домовлено про формування українського легіону чисельністю близько восьмиста вояків. З українського боку командиром став Роман Шухевич, як людина з найбільшим військовим досвідом серед керівників націоналістичного руху. Саме цей момент — співпраця з німцями і утворення з ними українських формувань в складі німецької армії є головним у звинуваченнях проти Шухевича.

Чи мав він право піти на співпрацю із злочинною Німеччиною? Відповідаючи на це питання слід знову таки оцінювати ситуацію не з висоти 2008, чи навіть 1945, а лише 1941, коли власне приймалося це рішення.

Адже для нас німецька армія — це мільйонні жертви, це те, що було озвучено і засуджено Нюрнберзьким трибуналом в 1945 році. Проте цього всього ще не було у 1941 році. Німецька армія тоді сприймалася як єдина сила, здатна зруйнувати існуючу міжнародну систему, в якій не було місця для України. Як альтернатива жахливим репресіям, депортаціям та Голодомору, через які пройшли українці під радянською владою.

Чи може в самій політиці створення національних легіонів в складі чужих армій було щось засадничо аморальне, що давало підставу засуджувати її як національну зраду? Ні, така політика використовувалася пригнобленими народами на той момент вже більше сотні років.

Саме завдяки легіонам в чужих арміях вдалося створити національну армію, а відтак і відвоювати незалежність грекам, полякам, чехам, угорцям. Та й українці, як вже зазначалось, мали власний позитивний

досвід такої політики, сформувавши Легіон Українських січових стрільців.

Так, Шухевич воював у 1941-1942 роках у німецькій формі, але це не означає, що вдягаючи її він перебирав на себе відповідальність за всі злочини, вчинені вояками німецької армії.

Як свідчать історичні дослідження, ще нікому не вдалося довести вчинення Шухевичем злочинів, хоч таких спроб було дуже багато. На його рахунок намагалися списати знищення польських професорів у Львові, участь в антисемітському погромі, каральні акції проти білоруських сіл. Проте всі ці звинувачення залишилися необґрунтованими документально, а тому безпідставними.

Отож, в ніч на 30 червня Роман Шухевич із вояками «Нахтігалью» увійшов у своє рідне місто Львів, де він не був більше двох років. Вояки мали чіткі завдання від керівництва ОУН, які не узгоджувалися із вказівками німецького командування. Підготовлений німцями легіон спробував зіграти власну незалежну від них, а тому дуже небезпечну гру.

Солдати Шухевича зайняли важливі пункти в місті, взявши його під контроль, щоб таким чином забезпечити реалізацію важливого політичного кроку ОУН — проголошення відновлення незалежності України.

Цей крок не узгоджувався із німецькими силами, він мав поставити німців перед доведеним фактом (проти фюрера використали його ж улюблений прийом у політиці) існування української держави.

Значною мірою українцям це вдалося — ввечері 30 червня оголошено Акт відновлення української державності, вже через кілька годин владу на місцях почали перебирати заздалегідь підготовлені кадри.

Німці зайняті швидким просуванням на схід не зуміли швидко прореагувати на цей крок.

Проте Роман Шухевич не став свідком одного із найважливіших для нього кроків ОУН — проголошення незалежності. Радісний для багатьох українців день 30 червня вразив його трагічною вісткою.

Серед тисяч в'язнів, по-варварськи замордованих НКВД під час відступу радянської влади, знайшли убитим його брата Юрія. Людину далеку від політики, співака-тенора, виступи якого проходили в Львівській опері.

Мати, що не встигла натішитися вісткою про повернення одного сина, дізналася про втрату іншого.

Тисячі таких матерів, батьків, братів, сестер по всій Західній Україні назавжди запам'ятали гори трупів як слід, який залишила по собі радянська влада.

Німці швидко опанували ситуацію, що на деякий час вийшла з-під їх контролю.

Першим їх кроком стало усунення з політичної арени українського військового формування «Нахтігалью», вояки якого могли завадити реалізації подальших планів.

Щоб розсосередити українську частину і таким чином позбавити військової опори щойно створений уряд задекларованої української держави, німці надали воякам «Нахтігалью» тижневу відпустку, мотивуючи своє рішення необхідністю дати можливість українським солдатам і старшинам знайти своїх родичів серед закатованих у в'язницях і поховати їх.

Після завершення відпуску тижня командування Вермахту, щоб не залишати у Львові української військової частини, віддало наказ «Нахтігалью» 7 липня 1941 покинути місто.

Тим часом, німецькі органи безпеки спочатку затримали для переслухання, а згодом і заарештували провідника ОУН Степана Бандеру та його заступника і прем'єра проголошеної держави Ярослава Стецька. Масових репресій проти націоналістів не розгортали ще декілька місяців, очікували як складеться ситуація на фронті.

Після взяття Києва, потреба у заграванні з українцями відпала. Почалися репресії. Першими серед українців, мішенню для гестапо стали націоналісти, що активно розгорнули свою діяльність на всій території України.

В наказі служби безпеки Німеччини від 25 листопада 1941 року вказувалося, що члени ОУН є небезпечними політичними злочинцями, що готують повстання проти Третього Рейху, а тому їх слід арештовувати і таємно страчувати.

Період союзнитва закінчився, обидві сторони не задоволені його результатами (жодна не зуміла цілком використати для своїх інтересів партнера) перейшли у стан війни. Так почалося жорстоке протистояння ОУН та Німеччини, яке тривало до завершення німецької окупації України в 1944 році.

Шухевич, прив'язаний до легіону, тривалий час був відрізаний від цієї боротьби. В перші тижні арештів він перебував на фронті, згодом українських вояків, вочевидь через політичну ненадійність звіди забрали, і обеззброєних під німецьким конвоєм відправили до Нойгамеру, де батальйон дислокувався до початку німецько-радянської війни.

З кінця вересня 1941 легіонерам було повернено зброю й залучено до бойової підготовки. На той момент його вояки вже отримали інформацію про

масові німецькі репресії проти ОУН, тому вирішили повернутися до німецького командування з заявою.

Документ складався з 10 пунктів, у яких містилися вимоги відновити проголошену незалежність України, звільнити арештованих членів ОУН, забезпечити матеріально членів родин бійців Легіону, українізувати весь командний склад Легіону і направити його на боротьбу з більшовиками.

Не вимагати від учасників Легіону складати присягу на вірність Німеччині (цієї присяги так ніколи й не було), у разі продовження служби Легіону, надати можливість кожному бійцю підписати індивідуальний контракт строком на один рік.

Німці не готові були давати жодних відповідей на політичні пункти заяви, натомість частково погодилися з останніми вимогами — переформування Легіону в частину охоронної поліції і підписання з 1 грудня 1941 індивідуальних контрактів з бійцями батальйону на один рік служби.

Чому Шухевич відразу не кинув виклик німцям, перейшовши в анти-німецьке підпілля, а ще цілий рік прослужив у них? Тому, що жодних шансів зробити це не було, тому що він як командир відповідав за життя сотень своїх вояків, непокоя яких в той момент однозначно означала б смерть.

Весною 1942 німецьке командування вирішило перекинути український батальйон до тилової зони 3-ї танкової армії генерал-полковника Райнгардта, підпорядкувавши його 201-й дивізії охоронної поліції генерал-лейтенанта Якобі.

Тому в спеціальній літературі український Легіон, який не отримав порядкового номера, здебільшого називають 201-й батальйон охоронної поліції, хоча самі бійці називали свою частину «Курінь імені Євгена Коновальця».

У Білорусії батальйон не був сконцентрований в одному місці. Солдати його чотами й сотнями розсіювалися по різних опорних пунктах. У Білорусії курінь отримав завдання охороняти мости на ріках Березині та Двіні. Для цього Легіон розташували на просторі уявного квадрату зі сторонами по 50 кілометрів.

Відділам, що перебували в місцевостях (там головним чином квартирували чоти після боїв у лісах), було також доручено охороняти місцеву німецьку адміністрацію. Крім того, до обов'язків українців належало постійне прочісування лісових масивів для виявлення й знешкодження партизанських баз і таборів.

Документальних джерел про перебування Романа Шухевича на Білорусії

практично немає, чи не єдиним джерелом про його діяльність цього періоду є спогади його колег із батальйону. Саме тому, тепер, після розвінчування міфу про участь Шухевича в антисемітських акціях у Львові в 1941 році, починає розкриватися проблема його можливої участі в пацифікаційних акціях проти білоруського населення в 1942 році.

Адже якщо документів немає, значить довести, що Шухевич не брав участі в таких акціях буде важко. Знову презумпція винуватості. Напевно, якби існували бодай якісь докази участі Шухевича у знищенні мирного населення в Білорусії, ці факти уже давно, ще в радянські часи були б вписані в історію «українсько-німецьких буржуазних націоналістів», ними б сьогодні завзято оперували противники визнання УПА.

Як беззаперечний аргумент у звинуваченнях проти Шухевича висувається факт участі українських вояків в боротьбі проти партизан на території Білорусії. Очевидно, що і Роман Шухевич і його вояки брали участь в цих акціях, от тільки партизани, з якими вони боролися, були далеко не ті «народні месники», про яких писала радянська пропаганда і яких досі зображають в російському кіно.

Це були спеціальні диверсійні загони НКВД та ГРУ. Виконуючи доручення «Центру» диверсанти не особливо враховували, як їхня діяльність відіб'ється на місцевому населенні. Маючи спеціальне забезпечення, вони часто провокували німецькі репресії проти мирних жителів, аби таким чином посилювати антинімецькі настрої, необхідні для створення ґрунту для повернення радянської влади.

1 грудня 1942 закінчився підписаний бійцями батальйону контракт, продовжити його вони відмовилися. На той момент в Україні вже розгорталася діяльність загонів УПА, тому вони розуміли, що їх знання та вміння саме там будуть вкрай необхідними.

З 5 грудня 1942 до 14 січня 1943 тривало перевезення українських добровольців з Білорусії до Львова. У Львові рядові учасники батальйону звільнялися, а офіцери-українці арештовувалися й утримувалися в ув'язненні до квітня 1943.

Деяким з них вдалося втекти з-під варти ще під час конвоювання. Серед них і Роману Шухевичу, для якого з початком 1943 року почався новий підпільний період діяльності, який тривав аж до загибелі. Багато інших вояків легіону теж влилися в лави повстанців, вдало застосовуючи здобуті від німців знання в боротьбі зі своїми колишніми вчителями.

Політик

Впродовж 1942-1943 років в середовищі українського визвольного руху сталися важливі кадрові зміни, що суттєво вплинули на його програму та методи боротьби.

До керма руху поступово приходило нове покоління революціонерів, яким було трохи більше двадцяти років. Серед не багатьох керівників, що залишилися на волі був Микола Лебедь, досвідчений конспіратор та революціонер, який після ув'язнення Бандери та Стецька став керівником підпілля.

Саме під його керівництвом проведено вкрай важливе та дуже важке переформування організації до нових умов діяльності антинімецького підпілля. Цей процес проходив дуже важко, адже провідний актив організації, розгортаючи створення структури проголошеної 30 червня 1941 року держави, був деконспірований і через те значною мірою знищений гестапо.

Освою організації тепер становили молоді люди, більшість з яких не мала досвіду конспірації та підпільної діяльності польських часів.

Володимир В'ятрович

Роман Шухевич

Німці, яким не вдалося «бліцкригом» завершити війну на сході, потребували дедалі більше матеріального забезпечення для своїх вояків. Почався нещадний матеріальний визиск окупованих теренів, паціфікація цілих сіл, що не хотіли віддавати останнього, запровадження принципу заручників.

Особливо це помітно було на тій частині території України, що належала до Рейхкомісаріату під керівництвом Еріха Коха. Саме він запроваджував тут нещадний окупаційний режим, на його совісті кров тисяч і тисяч українців. Та чомусь це не стало приводом для його засудження на Нюрнберзькому процесі. Кох помер у глибокій старості в польській в'язниці...

Отож ще у вересні 1941 керівництво ОУН прийняло рішення про перехід до антинімецького підпілля, головним вважалося проведення пропаганди, що закликала до боротьби проти обох тоталітаризмів, гітлерівського та сталінського, та накопичення сил для того, аби в момент остаточного ослаблення двох режимів у взаємній боротьбі виступити у національно-визвольному повстанні.

Така концепція накопичення сил і вичікування на той момент була характерна не тільки для українських підпільників, але й польських та французьких. Проте в українських реаліях вона не спрацювала – наростаючий стихійний спротив українського населення вимагав якоїсь реакції від тих, хто взяв на себе місію його захисту.

Взяв у керівництві ОУН тривали дискусії про дочасність розгортання збройного руху (його противником був урядуючий провідник Леbedь), місцеві підпільники вже почали створення лісових збройних загонів, які восени 1942 почали об'єднуватися в єдину структуру, що згодом отримала назву Українська Повстанська Армія.

Вже поставлені перед фактом існування і діяльності повстанських відділів на Волині та Поліссі, ті з керівників ОУН, що виступали за втримання від збройного виступу, врешті, змінили свою думку і в грудні того ж 1942 легітимізували творення збройних відділів.

Таким чином, українці почали збройне антинімецьке повстання, тоді, коли представники інших народів окупованих німцями, ті ж поляки чи французи, тільки готувалися до цього. На початку 1943 до керівництва визвольного руху повернувся Роман Шухевич. Він підтримав ідею розгортання збройних відділів і як досвідчений вояк долучився до цієї роботи.

До лав ОУН влилася потужна хвиля нових кадрів, уродженців Центральної та Східної України, які спричинили важливу ідейну дискусію всередині організації.

Вони вимагали конкретизації програмних положень ОУН, висвітлення у них питань про державний устрій, національну та соціальну політику держави, за яку борються націоналісти. Змінювалася і форма самої організації, це вже не була глибоко законспірована підпільна організація, вона по суті розросталася у національний рух. Микола Леbedь, чудовий конспіратор, який зумів зберегти організацію від її знищення гестапо, виявився надто консервативним і не готовим до серйозних змін.

Тому проти нього наростала опозиція серед керівництва підпілля. Приєднання до цієї опозиції Романа Шухевича, як одного із найавторитетніших членів ОУН, стало вирі-

шальним – Леbedь пішов із поста урядуючого провідника.

Аби не складалося враження, що мова йде виключно про персональні зміни в керівництві організації, а перш за все про новий формат її роботи, Шухевич наполіг аби організацію очолив не він особисто, а триумвірат (офіційна назва – Бюро Проводу), в якому він вважався першим серед рівних. Так Шухевич став політиком.

Саме під його керівництвом ОУН зробила цілий ряд вкрай важливих політичних кроків: в серпні 1943 проведено III Надзвичайний великий збір ОУН, прийнято розгорнуту програму організації, що була по суті програмою національно-визвольного руху.

В листопаді 1943 за участі Шухевича було проведено Конференцію поневоленних народів, своєрідний антикомуністичний Інтернаціонал, який мав стати основою антирадянського фронту боротьби народів СРСР.

В липні наступного 1944 ОУН створила підпільний парламент – Українську головну визвольну раду, в яку ввійшли представники різних політичних сил, головним критерієм відбору була готовність до збройної боротьби за створення Українського держави.

Цікаво, що президентом УГВР було обрано Кирила Осьмака, уродженця Полтавщини, Члена Центральної Ради. Очевидно, таким чином позиціонувалася тяглість боротьби ОУН з часів української революції та її всеукраїнський характер.

Та незважаючи на важливі політичні успіхи, головну увагу Роман Шухевич і надалі приділяв військовій справі, адже тривала війна. Шухевич та його побратими будували армію за зразками регулярних армій: створювалися штаби (Головний та регіональні), офіцерські (старшинські) школи, система звань та посад та навіть власна нагородна система.

Важливим завданням моменту було досягнути єдності визвольного руху. Адже, як зазначалося, розгортання збройної боротьби на початках відбувалося стихійно, що вилилося у існування кількох її центрів та командирів.

Існувала реальна загроза повторення «отаманії» 1920-х, коли величезний потенціал повстанців значною мірою був змарнований його розосередженістю. Шухевич діяв різко і рішуче – командирам усіх загонів було поставлено ультиматум визнати єдине повстанське командування, або скласти зброю і припинити боротьбу.

Більшість із них так і зробила, розуміючи, що вимога Шухевича спирається на потужну збройну силу та розгалужену мережу підтримки серед цивільного населення. Інші, що спро-

бували протистояти, відчували на собі цю силу і були ліквідовані.

Таким чином, проблему єдності українського повстанського руху було вирішено болісно, але швидко та ефективно. Вчасне об'єднання повстанських сил дало можливість українському повстанському рухові стати найтривалішим антикомуністичним рухом в Центрально-Східній Європі.

На трьох фронтах

Єдність українського визвольного руху стала важливою запорукою можливості його протистояння на трьох фронтах в роки Другої світової війни. Першим з них був антинімецький, адже УПА створювалася саме тоді, коли вся територія України була окупована німцями і повстання спрямовувалося саме проти них.

Про антинімецькі акції УПА можна прочитати не тільки у звітах повстанців, але й в німецьких та навіть радянських документах – червоні партизани в своїх доповідях в Центр неодноразово інформували його про це.

Повстанці здійснювали напади на німецькі заводи у населених пунктах, звільняли від окупаційної присутності цілі місцевості, де створювалися так звані «повстанські республіки».

Цікаво, що першими указами повстанської влади на цих теренах були вказівки щодо наділення землею селян та відкриття шкіл. От така бандерівська влада.

Від початку розгортання УПА повстанці зіткнулися із поширенням діяльності в Україні радянських партизан. І хоч обидві сторони мали спільного ворога – німців, вони розуміли, що протистояння між ними неминуче. Адже увілиці боролися за незалежну українську державу, тоді коли червоні партизани за повернення радянської влади.

І навіть локальні та епізодичні домовленості між ними не здатні були приховати очевидного – після відходу німців розгорнеться протистояння між радянською владою та УПА. Тому під час німецької окупації обидві сторони намагалися максимально підготуватися до цього.

В 1943 розгорівся і третій фронт УПА – антипольський. Того року він справді тільки розгорівся, тому що сам конфлікт тлів багато років. Він назрівав у міжвоєнній Польщі, де всіляко упосліджували українців.

«Паціфікація», закриття українських шкіл, церков, політика «осадництва», коли від українських селян відбирали землю для польських колоністів – всі ці явища були не просто історичними фактами для українців того часу, а частиною їхньої пам'яті.

Тому вони з неприхованою радістю сприйняли факт падіння Польської

держави у 1939, з острахом спостерігали за розгортанням дій польського підпілля в Другій світової війни, адже його завданням було відновлення цієї держави у довоєнних кордонах.

Ліквідація польськими підпільниками провідних діячів українського руху на Холмщині 1942 року стала застереженням, що незабаром такі акції можуть зачепити всіх українців, які стоятимуть на заваді утвердженню польськості західноукраїнських земель.

Тому наступного 1943 іскра із заходу перекинулася на Волинь, де спалахнула жорстоким вогнищем, справжньою війною між обома народами. Війною, тим паче жорстокою, що вели її не регулярні армії, а підпільні рухи, а тому й неможливо було вирішити її учасників від мирного населення.

Війною, що не мала окреслених ліній фронту, адже протистояння іноді розділяли окремі села, а то й навіть родини. Війною, в якій цивільне населення було не тільки активним учасником, що переводило протистояння в своєрідну «жакерію», але й головним заручником у планах політиків та військових.

Адже перевага населення тієї чи іншої національності могла стати вирішальним чинником у вирішенні питання приналежності цих територій у післявоєнний час.

Легко сьогодні судити тих українців, що брали участь в антипольських акціях, називали їх ксенофобами. Проте для українців тих років поляки – це ті, хто вбивали їх у лавах польського підпілля, радянських партизан чи навіть німецької поліції, де вони замінили собою українців що весною 1943 відійшли до УПА.

Утім, сам конфлікт підігрівався німцями та радянськими силами, зацікавленими в ослабленні як українського, так і польського національних рухів.

Якою була роль УПА в цьому протистоянні? Вона воювала із польським підпіллям, часто здійснювала напади на польські населені пункти, що були опорними базами цього підпілля.

Та важливо відзначити, що УПА намагалася тримати конфлікт в певних рамках, завадити його розростанню. Командування армії давало вказівки, які застерігали вояків від вбивств жінок та дітей. Роман Шухевич в кінці 1943 року, проводячи нараду керівництва ОУН, наголосив, що повстанці мають намагатися припинити польський фронт, названий «третім, непотрібним».

Герой

Пишучи про Романа Шухевича в 1943-1950 роки, тобто в період найактивнішої його діяльності, мимоволі помічаєш, що він зникає в загальній інформації про визвольний рух, його

особистість розчиняється у потоці бурхливих політичних подій.

Роман Шухевич справді розчинився в справі, якій присвятив своє життя, поза боротьбою у нього вже майже не залишилося нічого особистого. Він 24 години на добу залишався повстанцем. Його сім'єю, замість репресованих дружини та дітей, стали його вояки, охоронці та зв'язкові, всі його зацікавлення були зосереджені довкола реалій боротьби.

Повстанці не припинили своєї боротьби після завершення Другої світової війни. Завдавши масованого удару по повстанському рухові, каральна система СРСР після 1946 зосередилася на агентурній його розробці, яка мала сприяти знищенню підпілля зсередини та на ліквідації його керівників. І в першу чергу ліквідації Романа Шухевича.

НКВД розпочало пошуки Шухевича ще в 1939 році. Масштаби їх продовження після 1944 справді вражали: проти «Вовка» (псевдонім наданий Шухевичу НКВД) розгорнули полювання за участю сотень оперативників, агентів та солдат. І, незважаючи на це, йому вдалося уникати зустрічей із «мисливцями».

Він користувався різними, виготовленими підпільними майстрами, документами, мав кілька прізвищ, змінював зовнішність.

Проте 5 березня 1950 року кільце зімкнулося мертвою петлею, з якої вирватися не було шансів. Оперативники МГБ, що завдяки переверованій агентці гестапо «Розі», обманом отримали від зв'язкової інформації про місце перебування Шухевича, розпочали операцію. Головним її завданням було захопити командира УПА живим. Не зважаючи на несподіваність проведення акції, велику кількість вояків використаних у ній, це завдання так і залишилося невиконаним. В останній момент, передбачаючи безвихідь ситуації, Шухевич пустив собі кулю у скроню. Так як до нього це робили тисячі його вояків, як робитимуть вони це й після його смерті.

Так, він був одним із сотень тисяч, які відважилися кинути виклик ворогам у безнадійній ситуації, він був одним із тих, для кого дотримання присяги, збереження честі було важливішим за ймовірні шанси перемоги.

Він був схожим на інших у цьому поколінні революціонерів, першому в українській історії революційному поколінні, яке все своє життя присвятило справі боротьби за незалежність.

Володимир В'ятрович,
Український інститут
національної пам'яті,
для УП

На фото:

Роман Шухевич (псевдо - «Тарас Чупринка»), Головний Командир УПА, 1942. Фото з сайту «Українське військо».

Рідня і свояки Романа Шухевича. Стоять (зліва направо): Тарас Шухевич, Осип-Зиновій Шухевич-батько Романа, Володимир Старосольський, Уляна Старосольська, Одарка Старосольська, Ірина Шухевич, Володимир Шухевич, Теодор Рожанковський. Сидять (зліва направо): Осипа Рожанковська, Ольга Шухевич, мати Романа-Євгенія Шухевич з братиком Юрком Шухевичем, бабуня Романа-Герміна Шухевич з Горем Старосольським, дід Романа-сеньйор Володимир Шухевич, Ірина Рожанковська з синами Степаном та Ярославом. Перший ряд (сидять): Юрій Старосольський, Роман Шухевич, Володимир Рожанковський.

Білий курень «Нахтігаль». Другий зліва сидить Роман Шухевич - майбутній Головний Командир УПА. Фото з сайту «Українське військо».

Роман Шухевич із сином Юрієм напередодні московського терору.

1+1

06:00 *Серіал «Дейінята»*
 06:30, 07:40 П/р «Сніданок з «1+1»
 07:00 *Діснеї! «Кароль-лев. Тімон Пумбо»*
 09:00 *Х/ф «Уроки зваблення»*
 10:00 *Серіал «Свах»*
 10:30 *С/л «Серце не накажеш»*
 11:30 *Серіал «Чемпіон»*
 12:30 *Х/ф «Велике зло та дрібні капості»*
 13:30 *Серіал «Принцеса цирку»*
 14:30, 23:30, 02:50 «ТСН»
 14:50 «ТСН. Погода»
 15:00 *Серіал «Свах»*
 15:30 *С/л «Усі жінки - відьми»*
 16:30 «Сімейні справи з Іриною Калінською»
 17:30 *Серіал «Сила таяння»*
 18:30 *С/л «Серце не накажеш»*
 19:30 «ТСН»
 20:10 «ТСН. Погода»
 20:15 *Серіал «Принцеса цирку»*
 21:15 *Серіал «Чемпіон»*
 22:30 *Серіал «Тринадцятий»*
 23:50 П/р «Епіцентр»
 00:05 «ТСН. Спорт»
 00:10 «ТСН. Погода»
 00:15 «Служба розшуку дітей»
 00:20 *Серіал «Секс і місто»*
 00:55 *Серіал «Клан Сопрано - 6»*
 01:50 Д/ф «Віхи історії»
 03:15 *Серіал «Чужа сім'я - 3»*
 04:00 *Серіал «Шпизуни»*
 04:45 «Документ +»
 05:15 *С/л «Дні нашого життя - 2»*
 05:55 «Служба розшуку дітей»

НТН

07:00 «Маски-шоу»
 07:30 Вчасно
 07:40, 08:40, 23:20 Бізнес-новини «Ціна питання»
 07:55 *М/ф «Лвон з Юкона»*
 08:30 Вчасно
 08:50, 18:35, 21:40, 02:40 Свідок
 09:20 *Х/ф «Протистояння»*
 11:00 *Х/ф «3 коханні не розлучаються»*
 12:45 *Х/ф «Тактичний напад»*
 14:45 *Х/ф «За даними карного розшуку»*
 16:25 «Маски-шоу»
 17:00, 19:00 Вчасно
 17:25 *Т/с «Св'язь»*
 19:30 *Х/ф «Проклятий ліс Броселанд»*
 22:00 *Т/с «СІ: Нью-Йорк»*
 23:00 Вчасно підсумки
 23:30 *Т/с «Св'язь»*
 00:30 Програма «Клуб Нічки»
 03:05 *Т/с «СІ: Нью-Йорк»*
 03:50 «Речовий доказ»
 04:15 «Маски-шоу»
 04:40 Іноземці
 05:15 Програма «Наші»
 06:05 «Особистий погляд»
 06:25 Переможний голос віруючого

ІНТЕР

06:00 *М/с «Абсолютні шпигуни»*
 06:30 «Гід країнами світу»
 07:25 «Гід країнами світу»
 08:15 Фільм «Джуманджі»
 10:10 *С/л «Зачароване кохання»*
 11:05 *Серіал «Вогонь кохання»*
 12:00 Новини
 12:05 *С/л «Бюсець: Народження легенди»*
 13:00 Д/ф «Великі українці»
 13:35 Фільм «Подорож до центру землі»
 15:15 Фільм «Висота 89»
 17:15 Фільм «Катерина»
 19:05 *Серіал «Вогонь кохання»*
 20:00 «Подорожчівці»
 20:30 *С/л «Зачароване кохання»*
 21:25 *С/л «Бюсець: Народження легенди»*
 22:25 Д/ф «Третій Рейх. Операція НЛО»
 23:15 Фільм «Порочний зв'язок»
 02:15 Телевізійна служба розшуку дітей
 02:20 «Гід країнами світу»
 03:05 Фільм «Порочний зв'язок»
 05:45 «Уроки гітонки Сови»

ТРК «Україна»

05:45 Прокладайся з «Україною»
 06:30 Події
 06:40 Спортивні події
 06:45 Погода
 06:50 Прокладайся з «Україною»
 07:20 Срібний апельсин
 08:00 *Т/с «Клон»*
 09:00 *Т/с «Жінка без минулого»*
 10:00 *Т/с «Рідні люди»*
 11:00 Грошові хвилини
 12:00 Щиросерде зінання
 13:00 *Х/ф «Ліцарі неба»*
 15:30 Д/ф «Раби кохання»
 16:00 Срібний апельсин
 17:00, 19:00, 03:30 Події
 17:15 Спортивні події
 17:20, 19:30, 04:05 Погода
 17:25 Критична точка
 17:40 *Т/с «Безмовний свідок»*
 18:10 *Т/с «Рідні люди»*
 19:25, 04:00 Спортивні події
 19:35 Щиросерде зінання
 20:00 *Т/с «Жінка без минулого»*
 21:00 Д/ф «Третя стаття»
 21:30 Ток-шоу «Дуель»
 23:00 Ринкошет
 23:30 *Х/ф «Десятий і вовк»*
 02:00 Нічні розваги
 04:10 *Х/ф «Вантаж 300»*
 05:30 *Мультфільми*

ІСТV

06:05, 03:05 Факти
 06:20, 07:50 Ділові факти
 06:25, 08:00, 09:00, 01:30, 03:20 Погода
 06:35, 08:35 «300 сек/год»
 06:40 *М/с «Сучасне Роккове життя»*
 07:05 *С/л «Лєся+Рома»*
 07:45, 08:45 Факти. Ранок
 07:55, 08:55, 12:55, 19:15, 01:20 Спорт
 08:05, 12:30 Каламбур
 09:05, 17:35 *С/л «Опери. Хроніки вбивчого відділу-3»*
 10:15 *С/л «Лєся+Рома»*
 10:50, 16:10 Галілео
 11:30 *С/л «Тасмійці слідує-5»*
 12:45 Факти. День
 13:00 *С/л «Заєні»*
 14:00, 20:00 *С/л «Вулиці розбитих ліхтарів-5»*
 15:00 *С/л «Розвідники»*
 16:35 *С/л «Тасмійці слідує-5»*
 18:45 Факти. Вечір
 19:25 Надзвичайні новини з Константином Стогнієм
 19:45 Максимум щодня
 21:00 *С/л «Розвідники»*
 22:00 *С/л «Термінатор: Хроніки Сари Коннор»*
 23:00 *Вест Снайпс у фільмі «Обговоренню не підлягає»*
 01:05 Факти. Підсумок дня
 01:35 «Дзвінок фортуни»
 03:25 *Х/ф «Спартак»*
 05:15 *С/л «Бостонське правосуддя»*

ЕНТЕР-ФІЛЬМ

06:00 «Саундтреки»
 07:05 «SMS-голосування»
 07:20 *Х/ф «Повітряний візник»*
 09:15 «SMS-голосування»
 09:40 «Вітрина-ТБ»
 10:15 *Х/ф «Всемогутній»*
 12:15 «SMS-голосування»
 12:45 «Вітрина-ТБ»
 13:15 *Х/ф «Всемогутній»*
 14:55 Хіт-парад кіно
 15:35 «Вітрина-ТБ»
 16:15 *Х/ф «Приречені на самотність»*
 18:20 «SMS-голосування»
 18:50 *Х/ф «Битва за Берлін»*
 20:50 «SMS-голосування»
 21:30 *Х/ф «На пляжі»*
 00:05 «Завтрашнє кіно»
 00:25 *Х/ф «Проти вітру»*
 02:05 «Останній кіносесанс»
 03:10 *Х/ф «Чотири пера»*
 05:15 *Х/ф «Ніч минула»*

СТБ

05:55 Це правда? Стігмата
 06:50 Вікна-новини
 «Бізнес-»
 07:05 «Звана вечеря»
 08:00 Вікна-новини
 «Бізнес-»
 08:10 *Х/ф «Доля людини»*
 11:00 «Зіркове життя. Зірковий епатаж»
 12:00 «Нез'ясовно, але факт»
 13:00 «Слідство вели» з Леонідом Каневським
 14:00 *Х/ф «Вони билися за Батьківщину»*
 17:00 «Навіоло світу»
 18:00 «Вікна-новини»
 18:10 «Звана вечеря»
 19:15 «Моя правда. Альона Апіна»
 20:20 «Слідство вели» з Леонідом Каневським
 21:30 *Т/с «Кулагін та партнери»*
 22:00 «Вікна-новини»
 22:25 «Паралельний світ»
 23:45 *Т/с «Секретні матеріали»*
 00:40 «Вікна-Спорт»
 00:50 «Шукачі. Убивство Павла I»
 01:25 «Золота скринька»

ТОНІС

06:30, 07:50, 18:45, 21:00, 23:50, 03:15 «24 години. Спорт»
 06:35 Світ природи
 07:00 Весна інтернешнл
 07:30, 18:30, 20:30, 23:30, 02:55 П/р «24 години»
 08:00 Програма «Банкнота»
 08:05, 18:50 «24 години. Життя»
 08:20, 08:55, 18:55, 21:05, 23:55, 02:50 П/р «Погода»
 08:25 Дещо неймовірне
 09:00, 22:25 Чиста наука
 10:00, 22:05 П/р «Світські хроніки»
 10:20 Такі дивні професії
 10:50 Рептілі
 11:55 Служба розшуку дітей
 12:00, 17:50 Жіночий погляд Оксани Пушкіної
 12:40, 02:10 Медичні новинки
 13:05, 05:20 Школа ремонту
 14:00, 03:40 Ток-шоу «Дві правди»
 15:00 Такі дивні професії
 15:40 Світ природи
 16:15 Квіти як диво
 16:50, 21:10 Шоу Опри Вінфрі
 19:00 Рептілі
 20:00 Дещо неймовірне
 00:05, 04:20 *М/с «Чобіти»*
 01:05 «24 години. СвітГляд»
 01:30 Викрадення Європи

ТОНІС

06:30, 07:50, 18:45, 21:00, 23:50, 03:15 «24 години. Спорт»
 06:35 Світ природи
 07:00 Весна інтернешнл
 07:30, 18:30, 20:30, 23:30, 02:55 П/р «24 години»
 08:00 Програма «Банкнота»
 08:05, 18:50 «24 години. Життя»
 08:20, 08:55, 18:55, 21:05, 23:55, 02:50 П/р «Погода»
 08:25 Дещо неймовірне
 09:00, 22:25 Чиста наука
 10:00, 22:05 П/р «Світські хроніки»
 10:20 Такі дивні професії
 10:50 Рептілі
 11:55 Служба розшуку дітей
 12:00, 17:50 Жіночий погляд Оксани Пушкіної
 12:40, 02:10 Медичні новинки
 13:05, 05:20 Школа ремонту
 14:00, 03:40 Ток-шоу «Дві правди»
 15:00 Такі дивні професії
 15:40 Світ природи
 16:15 Квіти як диво
 16:50, 21:10 Шоу Опри Вінфрі
 19:00 Рептілі
 20:00 Дещо неймовірне
 00:05, 04:20 *М/с «Чобіти»*
 01:05 «24 години. СвітГляд»
 01:30 Викрадення Європи

НОВИЙ КАНАЛ

05:20 *Т/с «Джозан з Аркадіє-2»*
 06:05 *Т/с «Ксеня-принцеса-воїн»*
 06:50, 07:25, 07:50, 08:20, 08:55 П/р «Підійом»
 06:55 *М/с «Бетмен»*
 07:20, 08:45, 19:20, 01:10 Погода
 07:35, 08:50 М/с «Му та ципа»
 08:00 *Т/с «Як сказав Джим»*
 09:05 *Х/ф «Остін Пауерс-Голд-мембер»*
 11:10, 19:25 *Т/с «Солдати-14»*
 12:10 *Т/с «Друзі»*
 13:30, 19:00 Репортер
 13:35 *М/с «Сильвестр і Теймі - детективи»*
 13:55 *Т/с «Малкольм у центрі уваги-6»*
 14:20 Обшук і побачення
 14:55 *Т/с «Друзі»*
 16:00, 20:20 *Т/с «Кадетш»*
 16:55 *Т/с «Колішня»*
 17:55 *Т/с «Ісласлів разом»*
 19:15, 01:05 Спортрепортер
 21:20 *Т/с «Ісласлів разом»*
 22:15 *Х/ф «Солдат»*
 00:15 TV-табоді
 00:50 Репортер
 01:15 *Х/ф «Тиша в штанях»*
 02:55, 03:55, 04:55, 05:55 Студія Зона ночі
 04:00, 05:00 Невідома Україна
 06:00 Золоте намисто України
 06:10 Золоте намисто України
 06:20 Золоте намисто України
 06:30 Золоте намисто України

ТОНІС

06:30, 07:50, 18:45, 21:00, 23:50, 03:15 «24 години. Спорт»
 06:35 Світ природи
 07:00 Весна інтернешнл
 07:30, 18:30, 20:30, 23:30, 02:55 П/р «24 години»
 08:00 Програма «Банкнота»
 08:05, 18:50 «24 години. Життя»
 08:20, 08:55, 18:55, 21:05, 23:55, 02:50 П/р «Погода»
 08:25 Дещо неймовірне
 09:00, 22:25 Чиста наука
 10:00, 22:05 П/р «Світські хроніки»
 10:20 Такі дивні професії
 10:50 Рептілі
 11:55 Служба розшуку дітей
 12:00, 17:50 Жіночий погляд Оксани Пушкіної
 12:40, 02:10 Медичні новинки
 13:05, 05:20 Школа ремонту
 14:00, 03:40 Ток-шоу «Дві правди»
 15:00 Такі дивні професії
 15:40 Світ природи
 16:15 Квіти як диво
 16:50, 21:10 Шоу Опри Вінфрі
 19:00 Рептілі
 20:00 Дещо неймовірне
 00:05, 04:20 *М/с «Чобіти»*
 01:05 «24 години. СвітГляд»
 01:30 Викрадення Європи

ТОНІС

06:30, 11:30, 23:00 «Дивись!»
 07:00 *Ранковий мультік*
 07:30, 17:00, 19:30, 23:30 «Дім-2»
 08:30 *Мультсеріал*
 09:00 «Дивись, хто прийшов!»
 09:30 «Звана вечеря»
 10:30 *С/л «Моя мама-ветеринар»*
 12:00 «Ціна кохання»
 13:00 «Веселі мелодії»
 14:30 *М/с «Ліга правосуддя»*
 15:00 *М/с «Кейпертаунські копії»*
 15:30 *М/с «Нові пригоди Черпашок-ніндзя»*
 16:00 *С/л «Сто добрих вчинків Едді Макадада»*
 16:30 «Сралаш»
 18:00 «Ланцюги кохання»
 18:30 «Ціна кохання»
 20:30 *Вечірній мультік*
 21:00 «Звана вечеря»
 22:00 «Вікна»
 00:00 «Дивись, хто прийшов!»
 00:30 «Ланцюги кохання»
 02:00, 03:00, 04:00, 05:00 Сім новин
 01:15, 02:15, 03:15, 04:15, 05:15, 06:00 Сьоме небо
 02:30, 03:30, 04:30, 05:30 Новини спорту
 02:45, 03:45, 04:45, 05:45 «7VJ»

ТОНІС

06:30, 11:30, 23:00 «Дивись!»
 07:00 *Ранковий мультік*
 07:30, 17:00, 19:30, 23:30 «Дім-2»
 08:30 *Мультсеріал*
 09:00 «Дивись, хто прийшов!»
 09:30 «Звана вечеря»
 10:30 *С/л «Моя мама-ветеринар»*
 12:00 «Ціна кохання»
 13:00 «Веселі мелодії»
 14:30 *М/с «Ліга правосуддя»*
 15:00 *М/с «Кейпертаунські копії»*
 15:30 *М/с «Нові пригоди Черпашок-ніндзя»*
 16:00 *С/л «Сто добрих вчинків Едді Макадада»*
 16:30 «Сралаш»
 18:00 «Ланцюги кохання»
 18:30 «Ціна кохання»
 20:30 *Вечірній мультік*
 21:00 «Звана вечеря»
 22:00 «Вікна»
 00:00 «Дивись, хто прийшов!»
 00:30 «Ланцюги кохання»
 02:00, 03:00, 04:00, 05:00 Сім новин
 01:15, 02:15, 03:15, 04:15, 05:15, 06:00 Сьоме небо
 02:30, 03:30, 04:30, 05:30 Новини спорту
 02:45, 03:45, 04:45, 05:45 «7VJ»

ТОНІС

06:30, 11:30, 23:00 «Дивись!»
 07:00 *Ранковий мультік*
 07:30, 17:00, 19:30, 23:30 «Дім-2»
 08:30 *Мультсеріал*
 09:00 «Дивись, хто прийшов!»
 09:30 «Звана вечеря»
 10:30 *С/л «Моя мама-ветеринар»*
 12:00 «Ціна кохання»
 13:00 «Веселі мелодії»
 14:30 *М/с «Ліга правосуддя»*
 15:00 *М/с «Кейпертаунські копії»*
 15:30 *М/с «Нові пригоди Черпашок-ніндзя»*
 16:00 *С/л «Сто добрих вчинків Едді Макадада»*
 16:30 «Сралаш»
 18:00 «Ланцюги кохання»
 18:30 «Ціна кохання»
 20:30 *Вечірній мультік*
 21:00 «Звана вечеря»
 22:00 «Вікна»
 00:00 «Дивись, хто прийшов!»
 00:30 «Ланцюги кохання»
 02:00, 03:00, 04:00, 05:00 Сім новин
 01:15, 02:15, 03:15, 04:15, 05:15, 06:00 Сьоме небо
 02:30, 03:30, 04:30, 05:30 Новини спорту
 02:45, 03:45, 04:45, 05:45 «7VJ»

ТОНІС

06:30, 11:30, 23:00 «Дивись!»
 07:00 *Ранковий мультік*
 07:30, 17:00, 19:30, 23:30 «Дім-2»
 08:30 *Мультсеріал*
 09:00 «Дивись, хто прийшов!»
 09:30 «Звана вечеря»
 10:30 *С/л «Моя мама-ветеринар»*
 12:00 «Ціна кохання»
 13:00 «Веселі мелодії»
 14:30 *М/с «Ліга правосуддя»*
 15:00 *М/с «Кейпертаунські копії»*
 15:30 *М/с «Нові пригоди Черпашок-ніндзя»*
 16:00 *С/л «Сто добрих вчинків Едді Макадада»*
 16:30 «Сралаш»
 18:00 «Ланцюги кохання»
 18:30 «Ціна кохання»
 20:30 *Вечірній мультік*
 21:00 «Звана вечеря»
 22:00 «Вікна»
 00:00 «Дивись, хто прийшов!»
 00:30 «Ланцюги кохання»
 02:00, 03:00, 04:00, 05:00 Сім новин
 01:15, 02:15, 03:15, 04:15, 05:15, 06:00 Сьоме небо
 02:30, 03:30, 04:30, 05:30 Новини спорту
 02:45, 03:45, 04:45, 05:45 «7VJ»

ТОНІС

06:30, 11:30, 23:00 «Дивись!»
 07:00 *Ранковий мультік*
 07:30, 17:00, 19:30, 23:30 «Дім-2»
 08:30 *Мультсеріал*
 09:00 «Дивись, хто прийшов!»
 09:30 «Звана вечеря»
 10:30 *С/л «Моя мама-ветеринар»*
 12:00 «Ціна кохання»
 13:00 «Веселі мелодії»
 14:30 *М/с «Ліга правосуддя»*
 15:00 *М/с «Кейпертаунські копії»*
 15:30 *М/с «Нові пригоди Черпашок-ніндзя»*
 16:00 *С/л «Сто добрих вчинків Едді Макадада»*
 16:30 «Сралаш»
 18:00 «Ланцюги кохання»
 18:30 «Ціна кохання»
 20:30 *Вечірній мультік*
 21:00 «Звана вечеря»
 22:00 «Вікна»
 00:00 «Дивись, хто прийшов!»
 00:30 «Ланцюги кохання»
 02:00, 03:00, 04:00, 05:00 Сім новин
 01:15, 02:15, 03:15, 04:15, 05:15, 06:00 Сьоме небо
 02:30, 03:30, 04:30, 05:30 Новини спорту
 02:45, 03:45, 04:45, 05:45 «7VJ»

ТОНІС

06:30, 11:30, 23:00 «Дивись!»
 07:00 *Ранковий мультік*
 07:30, 17:00, 19:30, 23:30 «Дім-2»
 08:30 *Мультсеріал*
 09:00 «Дивись, хто прийшов!»
 09:30 «Звана вечеря»
 10:30 *С/л «Моя мама-ветеринар»*
 12:00 «Ціна кохання»
 13:00 «Веселі мелодії»
 14:30 *М/с «Ліга правосуддя»*
 15:00 *М/с «Кейпертаунські копії»*
 15:30 *М/с «Нові пригоди Черпашок-ніндзя»*
 16:00 *С/л «Сто добрих вчинків Едді Макадада»*
 16:30 «Сралаш»
 18:00 «Ланцюги кохання»
 18:30 «Ціна кохання»
 20:30 *Вечірній мультік*
 21:00 «Звана вечеря»
 22:00 «Вікна»
 00:00 «Дивись, хто прийшов!»
 00:30 «Ланцюги кохання»
 02:00, 03:00, 04:00, 05:00 Сім новин
 01:15, 02:15, 03:15, 04:15, 05:15, 06:00 Сьоме небо
 02:30, 03:30, 04:30, 05:30 Новини спорту
 02:45, 03:45, 04:45, 05:45 «7VJ»

ТОНІС

06:30, 11:30, 23:00 «Дивись!»
 07:00 *Ранковий мультік*
 07:30, 17:00, 19

1+1

06:25 Мультифільм «Суперкнига»
07:00 Музично-розважальна п/р «Ближче до зірок»
08:10 Дисней! «Аладдін»
08:35 Дисней! «Аладдін»
09:05 Квартирна лотерея «Хто там?»
10:00 «Сніданок +»
11:00 «Смачна країна»
11:50 Програма «Імперія Кіно»

ІНТЕР

06:00 М/с «Абсолютні шпигуни»
06:35 Концерт «Ми про вас пам'ятаємо»
08:55 Кулінарне шоу «Картата потата»
09:40 «Квадратний метр»
10:20 Анімаційний фільм «Добрина Нікітич та Змії Гориничі»

ICTV

05:30 Факти
05:45, 07:30 Погода
05:50 Х/ф «Сатери»
07:35 Х/ф «Зіатат»
10:50 С/л «Леся+Рома»
11:40 Дитина-робот. Реаліті-шоу
12:45 Факти. День
12:55, 19:00 Спорт
13:00 Квартирне питання
14:00 Документальний фільм

СТБ

06:10 «Це правда? Код Да Вінчі»
07:00 «У пошуках пригод»
07:40 «Навколо світу»
09:00 «Імо вдома»
10:05 «Вусолопохвіст»
10:50 «Еники-беніки»
11:25 «Наші улюблені мультфільми: Ну, постривай!»

НОВИЙ КАНАЛ

06:10 Х/ф «Олена Троянська»
09:35 Корисна площа
10:35 Х/ф «Цар скорпіонів»
12:25 Будинок закритий на ремонт
13:20 Жертва моди
14:00 Х/ф «Джек-стрибунець»
16:05 Х/ф «Любовний натіє №9»

5 КАНАЛ

06:00 «Програма передач»
06:10, 07:10, 08:10, 23:35, 00:15, 05:15 «Час спорту»
06:25, 07:45, 11:20, 14:20, 17:50, 23:45, 03:55 «Погода в Україні»

УТ-1

06:55 Д/ф «Звільнючи Європу»
07:45 Світ православ'я
08:05 Форсайт
08:25 Ера краси із «Орфілейм»
11:50, 13:20, 15:05 Погода

НТН

07:00 Голос перемоги
07:25 М/ф «Джимі Джем»
08:05 М/ф «Озгі та кукарачі»
10:10 Х/ф «Морозко»
11:45 Х/ф «Під маскою Беркута»
14:00 «Маківське вугілля - ти галузі сила!»

ТРК «Україна»

06:30 Події
07:55 Спортивні події
07:00 Погода
07:10 Х/ф «Трицятого зниклими»
09:00 Події
09:30 Спортивні події

ЕНТЕР-ФІЛЬМ

06:00 «Саундтреки»
06:50 «SMS-голосування»
07:05 Х/ф «Останній штурм»
09:05 «SMS-голосування»
09:50 «Вітрина-ТБ»

ТОНІС

06:00, 18:55 Цей дивовижний світ
06:25 «24 години. Спорт»
06:30, 10:10 «24 години. Життя»
06:35, 00:20 «24 години. Світ»
06:50, 00:20 «24 години. Світ»

ТЕТ

06:30, 11:30, 23:00 «Дивись!»
07:00 Ранковий мультик
07:30, 19:30, 23:30 «Дім-2»
08:30 М/ф «Веселі мелодії»
09:00 Ретро-мультик

12 КАНАЛ

06.00, 23.40 Кінопрограма
06.45 Репортер
07.00 Ті, хто змінюють світ з Кре-флором

13.00 Мовлення тер. громад
15.00 Прямим текстом
16.00 Суспільний діалог
16.30 Косацький новини

Жанр: Трилер
Режисер: Даг Ліман
Актори: Метт Деймон, Франка Потенте, Кріс Купер, Клайв Оуен та ін.

«ІДЕНТИФІКАЦІЯ БОРНА» 19:05, субота, 10.05.2008

Повтор: 16:10, неділя, 11.05.2008

Команда італійського риболовецького судна знаходить у водах Середземного моря тіло чоловіка. У нього два кульові поранення в спині та імплантований в стігню мікрофільм з номером швейцарського банку.

5 КАНАЛ

06:00 «Програма передач»
06:10 «Київський час»
06:15, 07:10, 08:10, 22:50, 23:35, 00:15 «Час спорту»
06:25, 07:45, 11:20, 14:20, 17:50, 21:50, 23:45, 03:55 «Погода в Україні»

УТ-1

06.05 Д/ф «Звільнючи Європу»
06.10 П'ять вестеру у Парижі
07.25 Події вечору. Підсумки
08.00 Сльський час
08.15 Абетка для батьків

1+1

06:05 Мультифільм «Суперкнига»
07:00 Бокс по-справжньому: Корі Спінкс та Верно Філіпс
08:15 Дисней! «Аладдін»
08:35 Дисней! «Аладдін»
09:05 Лотерея «Лото-Забава»
10:00 «Сніданок +»
11:00 Музично-розважальна п/р «Караоке на майдані»

ІНТЕР

06:00 М/с «Абсолютні шпигуни»
06:20 Документальний фільм «Маршал Рокосовський. Коханя на лінії вогню»
07:15 Комфорт-шоу «Квадратний метр»
07:55 Кулінарне шоу «Картата потата»

ICTV

07:00 Факти
07:15 Погода
07:20 С/л «Альф»
07:45 Погода
07:50 Х/ф «Аполло 13»
10:45 Квартирне питання
11:45 Надзвичайні історії

СТБ

06:10 «Дівчина з очима-рентгенами»
07:00 «У пошуках пригод»
07:40 «Навколо світу»
09:00 «Імо вдома»
10:50 «Білоруський вокзал»
11:50 Х/ф «Білоруський вокзал»

НОВИЙ КАНАЛ

06:05 Х/ф «Любовний натіє №9»
07:45 Церква Христова
08:00 Запитайте у доктора
08:20 Кліпси
09:05 Х/ф «Астерікс і Обелікс. Місія Клеопатра»
11:15 Стильні зірки

НТН

07:00 М/ф «Джимі Джем»
08:20 М/ф «Озгі та кукарачі»
09:30 «Аншлаг і компанія»
11:25 Т/с «Тоненька блакитна лінія»
12:10 Бушидо. Східні єдиноборства
14:00 Х/ф «Китайська історія»

ТРК «Україна»

06:30 Події
07:55 Спортивні події
07:00 Погода
07:10 Х/ф «Фанфан-Тюльпан»
09:00 Події
09:30 Події спорт

ЕНТЕР-ФІЛЬМ

06:00 «Саундтреки»
06:55 «SMS-голосування»
07:15 Х/ф «Кубанські козаки»
09:45 «Топ-10: Саундтреки»
10:05 «Вітрина-ТБ»

ТОНІС

06:00 Значці їжі та вина
06:25 Райський куточок
07:00 Сила віри
07:25 Жити смачно з Джеймі Олівером

ТЕТ

06:30, 11:30, 23:00 «Дивись!»
07:00 Ранковий мультик
07:30, 19:30, 23:30 «Дім-2»
08:30 М/ф «Веселі мелодії»
09:00 Ретро-мультик

12 КАНАЛ

06.00, 00.00 Кінопрограма
07.00 „Зміни свій світ“
07.30 Повнота радості життя
08.00 Мовлення тер. громад

15.40 Духовно-релігійний канал
16.20 Довкілля і ми
16.40 Світлиця
17.30 Козацька пристань

1+1
06:00 С/л «Всім простих правил»
06:30, 07:40 П/р «Сніданок з «1+1»
07:00 Діснеї «Король-лев, Тімон і Пумба»
09:00 Д/ф «Хто вбив Івана Грозного?»
10:10 С/л «Серце не накажеш»
11:15 Музично-розважальна п/р «Каароке на майдані»
12:10 Музично-розважальна п/р «Шанс - 2»
13:30 Серіал «Принцеса цирку»
14:30, 19:30, 23:40 «ТСН»
14:50, 20:10 «ТСН. Погода»
15:00 Серіал «Сваха»
15:30 С/л «Усі жінки - відьми»
16:30 «Сімейні справи з Іриною Калінською»
17:30 Серіал «Сила тяжіння»
18:30 С/л «Повернення Мухтара»
20:15 Серіал «Принцеса цирку»
21:15 Серіал «Чемпіон»
22:30 Серіал «Тридцятирічні»
00:00 Програма В'ячеслава Пиховська «Епіцентр»
00:15 «ТСН. Преспорт»
00:20 «ТСН. Погода»
00:25 Бокс по-справжньому: Корі Спінкс та Вернон Філіпс
05:00 «Документ +»
05:30 С/л «Дні нашого життя - 2»

ІНТЕР
06:00 Новини
06:10 Гід країнами світу. Аляска
07:00 Новини
07:10 «Ранок з Інтером»
08:00 Новини
08:15 «Ранок з Інтером»
08:40 «Знак якості»
09:25 С/л «Зачароване кохання»
10:25 Ювілейний концерт групи «Любе»
12:00 Новини
12:10 «Модний вирок»
13:10 Фільм «Дюарка з Хацапе-твікш»
17:05 Новини
17:20 «Чекай мене»
19:00 Серіал «Вогонь кохання»
20:00 «Подорожчів»
20:30 С/л «Зачароване кохання»
21:25 С/л «Боець: Народження легенди»
22:20 П/р «Агенти впливу»
23:10 Фільм «Бумер»
01:30 Профілактика

ICTV
05:25 Служба розшуку дітей
05:30, 02:30 Факти
06:05, 07:50 Ділові факти
06:10, 08:00, 09:00 Погода
06:15, 08:35 «300 сек/год»
06:25 М/с «Справжні монстри»
06:50 С/л «Леся+Рома»
07:45 Факти. Ранок
07:55, 08:55, 12:55, 19:15 Спорт
08:05, 13:00 Каламбур
08:45 Факти. Ранок
09:05 Х/ф «Придурки з Хазарду»
12:45 Факти. День
13:10 Х/ф «Індіана Джонс: Храм Доті»
15:55 Факти. Ранок
16:35 С/л «Таємниці слідства-5»
17:35 С/л «Опери. Хроніки вбив-чого відділу-3»
18:45 Факти. Вечір
19:25 Надзвичайні новини з Костянтином Слогієм Максимом щодня
19:45 С/л «Вулиці розбитих ліхтарів-5»
21:00 С/л «Розвідники»
22:00, 02:50 Свобода слова з Андрієм Куликовим
00:30 Факти. Підсумок дня
00:45 Спорт
01:00, 02:45 Погода
01:50 «Дзвінок фортуни»
05:10 Кримінальні історії

СТБ
06:05 «Тварини: зіткнення»
06:50 Вікна-Новини
07:00 «Бізнес+»
07:05 «Звана вечера»
08:00 Вікна-Новини
08:10 «Бізнес+»
08:15 Х/ф «Благословить жінку»
11:15 «Вусолопохвіст»
11:55 Х/ф «Оксамитові ручки»
13:45 Х/ф «Снігова королева»
15:45 Х/ф «Вітчим»
18:00 «Вікна-Новини»
18:10 «Звана вечера»
19:30 Х/ф «Солдат Іван Бровкін»
21:30 Т/с «Кулагін та Партнерш»
22:00 «Вікна-Новини»
22:25 «За вікнами»
23:35 Т/с «Секретні матеріали»
00:35 Вікна-Спорт
00:45 Шукачі. Слов'янські піраміди
01:20 «Золота скринька»

НОВИЙ КАНАЛ
05:20 Т/с «Джоан з Аркаді-2»
06:05 Т/с «Ксеня-принцеса-воїн»
06:50, 07:25, 07:50, 08:20, 08:55 П/р «Підійом»
06:55 М/с «Бетмен»
07:20, 08:45, 19:20, 01:50 Погода
07:35 М/с «Му й ципа»
08:00 Т/с «Як сказав Джим»
08:50 М/с «Му й ципа»
09:05 Х/ф «Коп з половиною»
11:05, 19:25 Т/с «Солдати-14»
12:05 Т/с «Друзі»
13:30, 19:00, 01:30 Репортер
13:35 М/с «Сельвестр і детектив»
13:55 Т/с «Малюком у центрі уваги-6»
14:20 Побачення з мамою
14:55 Т/с «Кадети»
16:00, 20:20 Т/с «Кадети»
16:55 Т/с «Калішняя»
17:55, 21:20 Т/с «Щасливі разом»
19:15, 01:45 Спортрепортер
22:15 Х/ф «Тремтіння землі-4»
00:20 Комеді клуб. Україна
01:55 Служба розшуку дітей
02:00 Х/ф «Субива»
03:40 Студія Зона ночі
03:45 Невідома Україна
04:40 Студія Зона ночі
04:45 Медицина Київської Русі
05:00 Світ Юрія Дрогобича
05:15 Зона ночі

НТН
07:00 «Маски-шоу»
07:30, 17:00 Вчасно
07:40, 08:40, 23:20 Бізнес-новини «Ціна питання»
07:55 М/ф «Іван з Юкони»
08:30, 19:00 Вчасно
08:50, 18:35 Свідок
09:20 Спецпроєкт «Найвідоміші українські маніяки»
09:50 Т/с «Спецгрупа. Балканський зв'язок»
12:10 Х/ф «Білявка за розом»
14:10 Х/ф «Золота річка»
16:25 «Маски-шоу»
17:20 Програма «Намедні» з Леонідом Парфьоновим
19:30 Х/ф «Зона удару»
21:40 Свідок
22:00 Т/с «CSI: Нью-Йорк»
23:00 Вчасно підсумки
23:30 Т/с «Сбязет»
00:30 Програма «Клуб Нічки»
02:40 Свідок
03:05 Т/с «CSI: Нью-Йорк»
03:50 «Речовий доказ»
04:15 «Маски-шоу»
04:45 Програма «Наші»
05:35 «Особистий погляд»
06:00 Переможний голос віруючого

ТРК «Україна»
05:45 Прокидайся з «Україною»
06:30, 17:00 Події
06:45 Прокидайся з «Україною»
07:30 Autopews
08:00 Т/с «Клон»
09:00 Т/с «Жінка без минулого»
10:00 Т/с «Рідні люди»
11:00 Грошові хвилини
12:00 Щирі середі зінання
13:00 «Телезірка - Суперзірка». Як вони співають?
16:00 Срібний альпсін
17:20 Спортивні події
17:25 Погода
17:30 Критична точка
18:00 Т/с «Рідні люди»
19:00 Події
19:25 Спортивні події
19:30 Погода
19:35 Щирі середі зінання
20:00 Т/с «Жінка без минулого»
21:00 Д/ф «Бабине літо»
21:30 Х/ф «1408»
00:00 Х/ф «Дочки-матері»
Профілактика передавача

ЕНТЕР-ФІЛЬМ
06:00 «Саундтреки»
06:50 «SMS-голосування»
07:15 Х/ф «Суворо»
09:30 «Топ-10: результати голосування»
10:00 «Вітрина-ТБ»
10:25 Х/ф «Депресія»
12:35 «SMS-голосування»
13:00 «Вітрина-ТБ»
13:20 Х/ф «Депресія»
15:10 «Старпрофайл»
15:25 «Вітрина-ТБ»
16:15 Х/ф «Дурна звичка»
18:35 «SMS-голосування»
19:00 Х/ф «Хазі-трагер»
21:00 «5 новин про кіно»
21:30 Х/ф «Повітряна швидкість»
23:25 «Телеафіша»
23:40 Х/ф «Клас 1999»
01:30 Х/ф «Зірка народилася»
03:50 Х/ф «Чорний дракон»
05:15 Х/ф «Дозвільний клас»

ТОНІС
06:00 Гіганти
06:25 Мاستок суркатів
07:20 Жити смачно з Джеймі Олівером
07:45 «24 години. СвітОгляд»
08:00 Як це робиться?
08:20 Спецпроєкт
08:50 Дещо неймовірне
09:00 Хіт-парад дикої природи
10:00 Життя мрія
10:30 Експедиція навколо світу: три в одному
11:30 Квіти як диво
12:00 Найкрасивіші палаци світу
12:45 Х/ф «Загублений світ»
15:40 Світ природи
16:10 Квіти як диво
16:40 Історія одиниці
17:55 Сім чудес світу
20:00 Т/с «Джейн Ейр»
21:10 Шоу Опри Вінфрі
22:05 П/р «Світські хроніки»
22:25 Чиста наука
23:30 Цей дивовижний світ
00:36 Спецпроєкт
00:05, 04:20 М/с «Чобіти»
01:05 П/р «Світські хроніки»
01:25 Україна давня

ТЕТ
06:30, 11:30, 23:00 «Дивись!»
07:00 Ранковий мультік
07:30, 17:00, 19:30, 23:30 «Дім-2»
08:30 Мультсеріал
09:00 «Дивись, хто прийшов!»
09:30 «Звана вечера»
10:30 С/л «Закон Мерфі»
12:00 «Ціна кохання»
13:00 «Веселі мелодії»
14:30 Мультсеріал
15:00 Мультсеріал
15:30 Мультсеріал
16:00 С/л «Сто добрих вчинків Едді Макдауда»
16:30 «Єралаш»
18:00 «Жити-це добре!»
18:30 «Ціна кохання»
20:30 «Вечірній мультік»
21:00 «Звана вечера»
22:00 «Вікна»
00:00 «Дивись, хто прийшов!»
00:30 «Жити-це добре!»
01:00, 02:00, 03:00, 04:00, 05:00 Сім новин
02:15, 03:15, 04:15, 05:15, 06:00 Сьоме небо
02:30, 03:30, 04:30, 05:30 Новини спорту
01:45, 02:45, 03:45, 04:45, 05:45 «7 V3»

1+1
06:00 С/л «Всім простих правил»
06:30, 07:40 П/р «Сніданок з «1+1»
07:00 Діснеї «Король-лев, Тімон і Пумба»
09:00 С/л «Повернення Мухтара»
10:00 Серіал «Сваха»
10:30 С/л «Погода з ангелом»
11:30 Серіал «Чемпіон»
12:30 Серіал «Молоді і щасливі»
13:30 Серіал «Принцеса цирку»
14:30, 19:30, 23:40, 02:55 «ТСН»
14:50, 20:10 «ТСН. Погода»
15:00 Серіал «Сваха»
15:30 Серіал «Усі жінки - відьми»
16:30 «Сімейні справи з Іриною Калінською»
17:30 Серіал «Сила тяжіння»
18:30 С/л «Повернення Мухтара»
20:15 Серіал «Принцеса цирку»
21:15 Серіал «Чемпіон»
22:30 Серіал «Тридцятирічні»
00:00 П/р «Епіцентр»
00:15 «ТСН. Преспорт»
00:20 «ТСН. Погода»
00:25 «Служба розшуку дітей»
00:30 Серіал «Секс і місто»
01:05 Серіал «Клан Соррано - 6»
01:55 Д/ф «Кремлівська принцеса: життя і доля» у програмі «Документ»
03:15 Серіал «Чужа сім'я - 3»
04:00 Серіал «Шпиуни»
04:45 «Документ +»
05:15 С/л «Дні нашого життя - 2»
05:55 «Служба розшуку дітей»

ІНТЕР
06:00 Новини
06:10 «Гід країнами світу»
07:00 Новини
07:10 «Ранок з Інтером»
08:00 Новини
08:15 «Ранок з Інтером»
08:55 «Знак якості»
09:25 С/л «Зачароване кохання»
10:25 Ювілейний концерт групи «Любе»
12:00 Новини
12:10 С/л «Боець: Народження легенди»
13:10 «Модний вирок»
14:10 П/р «Агенти впливу»
14:55 С/л «Любов як любов»
15:55 «Знак якості»
16:50 Серіал «Шляховики»
17:50 Новини
18:05 «Ключовий момент»
19:00 Серіал «Вогонь кохання»
20:00 «Подорожчів»
20:30 С/л «Зачароване кохання»
21:25 С/л «Боець: Народження легенди»
22:20 Д/ф «Великі українці»
Тарас Шевченко
Фільм «Бумер-2»
01:20 Телевізійна служба розшуку дітей
01:25 «Знак якості»
02:45 «Гід країнами світу»
03:30 «Ключовий момент»
05:00 «Карта потата»
05:35 «Уроки тїтоньки Сови»

ICTV
06:00, 03:20 Факти
06:15, 07:50 Ділові факти
06:20, 08:00, 09:00, 01:45, 03:35 Погода
06:30, 08:35 «300 сек/год»
06:35 М/с «Справжні монстри»
07:00 С/л «Леся+Рома»
07:45, 08:45 Факти. Ранок
07:55, 08:55, 12:55, 19:15, 01:35 Спорт
08:05, 12:30 Каламбур
09:05, 17:35 С/л «Опери. Хроніки вбивчого відділу-3»
10:10 С/л «Леся+Рома»
10:50, 15:55 Галілео
11:30, 16:35 С/л «Таємниці слідства-5»
12:45 Факти. День
13:00 С/л «Вальківський вік або Усі чоловіки сво...»
13:55, 20:00 С/л «Вулиці розбитих ліхтарів-5»
14:55 С/л «Розвідники»
18:45 Факти. Вечір
19:25 Надзвичайні новини з Костянтином Слогієм Максимом щодня
19:45 С/л «Розвідники»
21:00 С/л «Термінатор: Хроніки Сари Коннор»
22:00 С/л «Влада вогню»
23:00 Х/ф «Влада вогню»
01:20 Факти. Підсумок дня
01:50 «Дзвінок фортуни»
03:40 Х/ф «Бігун»
05:25 Кримінальні історії

СТБ
06:00 Мисливці та здобич. Мовчазні мисливці
06:50 Вікна-Новини
07:00 «Бізнес+»
07:05 «Звана вечера»
08:00 Вікна-Новини
08:10 «Бізнес+»
08:15 Х/ф «Солдат Іван Бровкін»
10:55 «Битва екстрасенсів»
11:55 «Паралельний світ»
12:55 «За вікнами»
13:45 «Документальний детектив. Приречений наречений»
14:30 Т/с «Кулагін та Партнерш»
15:00 Т/с «П'яро Агати Крісті»
17:00 «У пошуках пригод»
18:00 «Вікна-Новини»
18:10 «Звана вечера»
19:15 «Правила життя. Жіночі слабкості»
20:40 «Російські сенсації»
21:30 Т/с «Кулагін та Партнерш»
22:00 «Вікна-Новини»
22:25 «Нез'ясовано, але факт»
23:45 Т/с «Секретні матеріали»
00:45 Вікна-Спорт
00:55 Шукачі. Останній шедевр Фаберже
01:30 «Золота скринька»

НОВИЙ КАНАЛ
05:20 Т/с «Джоан з Аркаді-2»
06:05 Т/с «Ксеня-принцеса-воїн»
06:50, 07:25, 07:50, 08:30, 08:55 П/р «Підійом»
06:55 М/с «Бетмен»
07:20, 08:45, 19:20, 01:50 Погода
07:35 М/с «Му й ципа»
08:00 Т/с «Як сказав Джим»
08:50 М/с «Му й ципа»
09:05 Х/ф «Дещо про неї»
11:05, 19:25 Т/с «Солдати-14»
12:05, 14:55 Т/с «Друзі»
13:30, 19:00, 00:40 Репортер
13:35 М/с «Сельвестр і Твітті детектив»
13:55 Т/с «Малюком у центрі уваги-6»
14:20 Побачення з мамою
16:00, 20:20 Т/с «Кадети»
17:00 Т/с «Калішняя»
17:55, 21:20 Т/с «Щасливі разом»
19:15, 00:55 Спортрепортер
22:15 Х/ф «Назад на Землю»
00:00 TV - таблоїд
01:05 Х/ф «Пляж»
03:00 Студія Зона ночі
03:05 Невідома Україна
04:00 Студія Зона ночі
04:05 Невідома Україна
04:45 Студія Зона ночі
04:50 Хто гоїв зони козакам?
05:05 Рідні стіни
05:15 Зона ночі

НТН
07:00 «Маски-шоу»
07:30 Вчасно
07:40, 08:40, 23:20 Бізнес-новини «Ціна питання»
07:55 М/ф «Іван з Юкони»
08:30, 17:00 Вчасно
08:50 Свідок
09:20 Х/ф «Протистояння»
10:45 Х/ф «Міс мільйонерка»
12:45 Х/ф «Зона удару»
14:45 Х/ф «Зникає експедиція»
16:25 «Маски-шоу»
17:24 Т/с «Сбязет»
18:35 Свідок
19:00 Вчасно
19:30 Х/ф «Російський кілер»
21:40 Свідок
22:00 Т/с «CSI: Нью-Йорк»
23:00 Вчасно підсумки
23:30 Т/с «Сбязет»
00:30 Програма «Клуб Нічки»
02:40 Свідок
03:05 Т/с «CSI: Нью-Йорк»
03:50 «Речовий доказ»
04:15 «Маски-шоу»
04:40 Інземці
05:15 Програма «Наші»
06:10 «Особистий погляд»
06:30 Переможний голос віруючого

ТРК «Україна»
05:00 Мультфільм
05:45 Прокидайся з «Україною»
06:30 Події
06:40 Спортивні події
06:45 Погода
06:50 Прокидайся з «Україною»
07:20 Срібний альпсін
08:00 Т/с «Клон»
09:00 Т/с «Жінка без минулого»
10:00 Т/с «Рідні люди»
11:00 Грошові хвилини
12:00 Щирі середі зінання
13:00 Х/ф «Оля + Коля»
16:00 Срібний альпсін
17:00 Події
17:20 Спортивні події
17:25 Погода
17:30 Критична точка
18:00 Т/с «Рідні люди»
19:00, 03:30 Події
19:25, 04:00
19:30, 04:05 Погода
19:35 Щирі середі зінання
20:00 Т/с «Жінка без минулого»
21:00 Д/ф «Табори щастя»
21:30 Х/ф «Патруль»
00:00 Х/ф «Темні сили»
02:00 Нічні розваги
04:10 Х/ф «Небезпечні гастролі»
05:30 Мультфільм

ЕНТЕР-ФІЛЬМ
06:00 «Саундтреки»
06:50 «SMS-голосування»
07:10 Х/ф «Перша рукавичка»
09:05 «5 новин про кіно»
09:35 «Вітрина-ТБ»
10:05 Х/ф «Хазі-трагер»
12:05 «SMS-голосування»
12:25 «Вітрина-ТБ»
13:05 Х/ф «Повітряна швидкість»
15:35 «Телеафіша»
15:45 «Вітрина-ТБ»
16:25 Х/ф «Ще одна ніч Шахерезади»
18:15 «SMS-голосування»
18:50 Х/ф «Злодійка»
21:00 «5 новин про кіно»
21:30 Х/ф «Без компромісів»
23:20 «Фестивальне кіно»
23:35 Х/ф «Таємниці школи мистецтв»
01:25 Х/ф «Арсенал»
03:35 Х/ф «Шукачі щастя»
05:25 Х/ф «Мука кохання»

ТОНІС
06:00 Гіганти
06:25 Масток суркатів
07:20 Жити смачно з Джеймі Олівером
07:45 «24 години. СвітОгляд»
08:00 Як це робиться?
08:20 Спецпроєкт
08:50 Дещо неймовірне
09:00 Хіт-парад дикої природи
10:00 Життя мрія
10:30 Експедиція навколо світу: три в одному
11:30 Квіти як диво
12:00 Найкрасивіші палаци світу
12:45 Х/ф «Загублений світ»
15:40 Світ природи
16:10 Квіти як диво
16:40 Історія одиниці
17:55 Сім чудес світу
20:00 Т/с «Джейн Ейр»
21:10 Шоу Опри Вінфрі
22:05 П/р «Світські хроніки»
22:25 Чиста наука
23:30 Цей дивовижний світ
00:36 Спецпроєкт
00:05, 04:20 М/с «Чобіти»
01:05 П/р «Світські хроніки»
01:25 Україна давня

ТЕТ
06:30, 11:30, 23:00 «Дивись!»
07:00 Ранковий мультік
07:30, 17:00, 19:30, 23:30 «Дім-2»
08:30 Мультсеріал
09:00 «Дивись, хто прийшов!»
09:30 «Звана вечера»
10:30 С/л «Закон Мерфі»
12:00 «Ціна кохання»
13:00 «Веселі мелодії»
14:30 Мультсеріал
15:00 Мультсеріал
16:00 С/л «Сто добрих вчинків Едді Макдауда»
16:30 «Єралаш»
18:00 «Зоряні оселі»
18:30 «Ціна кохання»
20:30 «Вечірній мультік»
21:00 «Звана вечера»
22:00 «Дивись, хто прийшов!»
00:30 «Зоряні оселі»
01:00, 02:00, 03:00, 04:00, 05:00 Сім новин
02:15, 03:15, 04:15, 05:15, 06:00 Сьоме небо
02:30, 03:30, 04:30, 05:30 Новини спорту
01:45, 02:45, 03:45, 04:45, 05:45 «7 V3»

5 КАНАЛ
06:00 «Програма передач»
06:10, 18:50, 23:50 «Вікна-новини»
06:15, 07:10, 08:10, 00:15, 05:15 «Час спорту»
06:25, 07:45, 11:20, 14:20, 17:50, 23:45, 03:55 «Погода в Україні»
06:30, 08:30, 01:15 «Час-Тайм»
06:45, 08:20, 12:25, 16:20, 00:25, 04:55 «Погода у світі»
07:00, 07:30, 08:00, 09:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 18:00, 20:30, 23:00, 00:00, 01:30, 04:00, 05:00 «Час новин»
07:20, 10:20, 13:20, 17:15, 18:40, 22:55, 01:10, 05:25 «Погода на курортах»
07:40, 08:45, 23:25 «Бізнес-час»
07:50 «Автопілот-новини»
08:25, 00:30, 01:25 «Огляд преси»
09:30, 10:30, 11:30, 12:30 Спільний проєкт 5 каналу та інформаційного агентства УНІАН «Прес-конференції у прямому ефірі»
13:30, 14:30 Програма «5 елемент»
17:20 П/р «Особливо небезпечно»
18:25, 01:45, 04:15 «Час економіки»
19:00, 22:00 «Час новин» (рос.)
19:15 Соц. ток-шоу «Проти всіх»
21:00, 03:30 «Час інтерв'ю»
21:25, 03:00, 05:30 «Час важливо»
22:10 «Бізнес-час»
22:25, 04:30 П/р «Народний контроль»
22:50, 23:35 «Час спорту»
00:35 «Ресторанні новини»

12 КАНАЛ
06.00, 15.20, 00.00 Кінопрограма
07.15 «Репортер»
07.30 Перемож. голос віруючого
08.00 Вже ранок
09.00 М/ф «Роб Рай»
10.00 Т/с «Суперкіна-2»
10.30 Мультфільм
10.55, 17.50, 23.15 Погода
11.00 Мовлення тер. громад
13.00 Т/с «Класні уроки»
13.20 Тележурнал «Край»
13.50, 19.00, 21.30, 23.50 Вісник
14.00 «Політичні еподи»
14.30 Компанія «Ваш дім»

Жанр: Трилер
Режисер: Джим Джіллеспіс
Актори: Сільвестр Сталлоне, Чарльз Даттон, Поллі Уолкер, Кріс Крістоферсон та ін.

«ДЕТОКСИКАЦІЯ» 21:40, субота, 10.05.2008

Агент ФБР Джейк став свідком звірачого вбивства. Йому так і не вдалося впоратися зі шокем: він починає шукати забутий в алкоголі. Намагаючись повернутися до нормального життя, агент погоджується пройти детоксикацію у закритій клініці для поліцейських. Клініка відвізана від зовнішнього світу і розташована глибоко в засніженому лісі. Тут проходить курс лікування різні групи пацієнтів - службників закону «з відхиленнями». Проте ця компанія так і не встигне вилікуватися від згубних пристрастей - їх перебування в клініці перетворюється на страшний і кривавий кошмар. Похмурі стіни лікарні здригаються від неймовірно жорстоких вбивств. Хтось починає вбивати мешканців клініки. Агент Джейк впізнає почерк вбивці...

5 КАНАЛ
06:00 «Програма передач»
06:10, 18:50, 23:50 «Вікна-новини»
06:15, 07:10, 08:10, 00:15, 05:15 «Час спорту»
06:25, 07:45, 11:20, 14:20, 17:50, 23:45, 03:55 «Погода в Україні»
06:30, 08:30, 01:15 «Час-Тайм»
06:45, 08:20, 12:25, 16:20, 00:25, 04:55 «Погода у світі»
07:00, 07:30, 08:00, 09:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 18:00, 20:30, 23:00, 00:00, 01:30, 04:00, 05:00 «Час новин»
07:20, 10:20, 13:20, 17:15, 18:40, 22:55, 01:10, 05:25 «Погода на курортах»
07:40, 08:45, 23:25 «Бізнес-час»
07:50 «Автопілот-новини»
08:25, 00:30, 01:25 «Огляд преси»
09:30, 10:30, 11:30, 12:30 Спільний проєкт 5 каналу та інформаційного агентства УНІАН «Прес-конференції у прямому ефірі»
13:30, 14:30 Програма «5 елемент»
14:20 «Страва відшефа»
15:20, 16:30, 19:15, 02:00 Аналітичний щоденник «Реакція»
17:20 Програма «Феєрія мандрів»
18:25, 01:45, 04:15 «Час економіки»
19:00, 22:00 «Час новин» (рос.)
21:00, 03:30 «Час інтерв'ю»
21:25, 03:00, 05:30 «Час важливо»
22:25, 04:30 П/р «Чорний квадрат з Ю. Криволювою»
00:35 «Коктейль»

12 КАНАЛ
06.00, 15.25, 00.00 Кінопрограма
07.15 «Репортер»
07.30 Перемож. голос віруючого
08.00 Вже ранок
09.00 Т/с «Суперкіна-2»
09.30 Т/с «Хранителі історії»
10.00 Пас
10.30 Мультфільм
10.55, 17.55, 19.15, 22.00, 22.45 Погода
11.00 Мовлення тер. громад
12.40 Чому так?
13.50, 19.00, 21.30, 23.50 Вісник

1+1
06:00 С/л «Всім простих правил»
06:30, 07:40 П/р «Сніданок з 1+1»
07:00 Діснеї! «Король-лев, Тімон і Пумба»

ІНТЕР
06:00 Новини
06:10 «Гід країнами світу»
07:00 Новини

ICTV
05:55 Служба розшуку дітей
06:00, 03:15 Факти
06:15, 07:50 Ділові факти

СТБ
06:00 «Мисливці та злочинці. Нічні вбивці»
06:50 Вікна-Новини
07:00 «Бізнес+»

НОВИЙ КАНАЛ
05:25 Т/с «Джоан з Аркаді-2»
06:05 Т/с «Ксена - принцеса-воїн»
06:50, 07:25, 07:50, 08:20, 08:55 П/р «Підйом»

5 КАНАЛ
06:00 «Програма передач»
06:10, 18:50, 23:50 «Київський час»
06:15, 07:10, 08:10, 00:15, 05:15 «Час спорту»

УТ-1
06:05, 07:00, 08:00, 11:00, 13:00, 15:00, 19:00, 21:00 Новини
06:10, 06:55, 07:55, 23:40 Спорт

НТН
07:00, 16:25 «Маски-шоу»
07:30 Вчасно
07:40, 08:40 Бізнес-новини «Ціна питання»

ТРК «Україна»
05:45 Прокидайся з «Україною»
06:30 Події
06:40 Спортивні події

ЕНТЕР-ФІЛЬМ
06:00 «Саундтреки»
07:05 «SMS-голосування»
07:20 Х/ф «Кутузов»

ТОНІС
06:00 Т/с «Таємничий острів»
06:25 Т/с «Діносапієнс»
07:10 Світ природи

ТЕТ
06:30, 11:30, 23:00 «Дивись!»
07:00 Ранковий мультик
07:30, 17:00, 19:30, 23:30 «Дім-2»

12 КАНАЛ
06:00, 00:00 Кінопрограма
07:15 «Репортер»
07:30 Перемож. голос віруючого

13:30 Віч-на-віч з репортером»
16:00 Молодіжна програма
17:00 Світлиця. До Дня матері

Жанр: Фантастика
Режисер: Роб Бауман
Актори: Крістіан Бейл, Меттью Макконахі, Ізабелла Скорупко та ін.

анекдоти

Громадянин Петренко, я сподіваюся, Вас не дуже втомив цей шестигдинний допит?
- Та що Ви! Я ж одружений вже двадцять років!

***
- Коли у тебе весілля?
- 21-го червня.
- Це коли найкоротша ніч?
- Так.
- Боягуз!

дружба, чи з часом приroda бере своє?
- Природа однозначно бере своє, і вони йдуть шукати третього...
***
Він додав картоплю, посалив і поставив акваріум на вогонь...

посудомийки. Яким же був її подив, коли після перетину кордону у неї не відібрали паспорт і не продали в бордель. Її дійсно привезли в ресторан і примусили мити брудний посуд!
***
Лікар, обстеживши жінку, виходить в коридор і повідомляє її чоловікові:
- У мене для Вас дві новини: хороша і погана.
- Давайте спочатку погану.

- Ваша дружина хвора на сифіліс.
- Який жах! А хороша?
- Вона заразилася ним не від Вас.
***
Подруги по гуртожитку готують дівчину до першого побачення: «Давай випий 50 грам для хорообрості!»
- А може, краще 100 для дурості? - говорить найдосвідченіша з дівчат.

Передплатний індекс - 96202
ТЕЛЕ РАДІО ІНТЕРНЕТ НОВИНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію: серія КВ № 10670 від 25.11.2005 р.

Державний комітет зв'язку України
УДППЗ "Укрпошта"
АБОНЕМЕНТ
На газету журнал 96202
На 2008 рік по місяцях
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Редакція:
головний редактор - Олександр Корець,
заступник головного редактора - Олег Пендерецький,
технічний редактор - Богдан Богач,
дизайнер - Христина Хоростіль,
відділ політики - Назар Зазай,

Передрук будь-яких текстових чи візуальних матеріалів, надрукованих у газеті, можливий за письмовою згодою редакції при обов'язковому посиланні на видання.
Редакція зберігає за собою право редагувати та скорочувати матеріали, які публікує.
Матеріали, позначені «на правах реклами», публікуються на комерційних умовах.
Передплатний індекс - 96202, передплатна ціна на один місяць - 5,08 грн.; на три місяці - 15,24 грн.; на шість місяців - 30,48 грн.; на рік - 60,96 грн.

СУЧАСНІ ЕКОЛОГІЧНІ БУДИНКИ

www.eko-bud.com.ua

*Традиційне дерев'яне каркасне будівництво (канадська технологія);

**Дерев'яне каркасне будівництво із структурних теплоізоляційних панелей (Structural Insulated Panels (SIPs) – новітні американські SIP-технології;

***Ексклюзивний фахверк та преміум-фахверк (fachwerk) – сучасний стиль дерев'яного каркасного будівництва, який поєднує дерево зі склом (при використанні новітніх німецьких та фінських технологій).

Компанія «Еко-Буд»
будує сучасні
екологічні будинки
(від доступних котеджів
до резиденцій преміум-класу):

Компанія «Еко-Буд» використовує сучасні технології каркасного будівництва доступного екологічно безпечного житла, які відзначаються високими тепло-, звукоізоляційними, енергозберігаючими, протипожежними характеристиками, вологонепроникними властивостями, легкістю та міцністю конструкції, можливістю використання будь-яких матеріалів для зовнішньої та внутрішньої обробки, комфортабельністю проживання та визнані найкращими у світі (Midwest group one: SIP) з точки зору економії коштів, матеріалів, технічних засобів, робочої сили, термінів будівництва незалежно від пори року (від 2-х тижнів до 3-х місяців).

Компанія «Еко-Буд» будує сучасні дво-триповерхові споруди громадського, комерційного, господарського призначення, надбудовує (добудовує) поверхи та мансарди.

Компанія «Еко-Буд» – офіційний дистриб'ютор Компанії «Наша хата» (www.nasha-hata.kiev.ua), виробника сертифікованого в Україні будівельного матеріалу – структурних теплоізоляційних панелей (SIP), у Львівській, Тернопільській, Хмельницькій, Рівненській, Івано-Франківській, Волинській, Чернівецькій областях, - формує дилерську мережу в названих областях.

Компанія «Еко-Буд»,
вул. Володимира Великого, 18, 7-й поверх, м. Львів, Україна, 79053.
E-mail: eko--bud@ukr.net
Телефон: + 38 032 234 02 97;
+ 38 067 372 97 20;
Факс: + 38 032 297 60 97.

Ми впевнені, що "Еко-Буд" — та компанія, яку Ви шукаєте, аби збудувати сучасний екологічний дім найвищої якості, гідний подиву. Ми збережемо Ваші нерви та забезпечимо європейський підхід до роботи і сподіваємося отримати Вашу рекомендацію для майбутньої діяльності компанії.

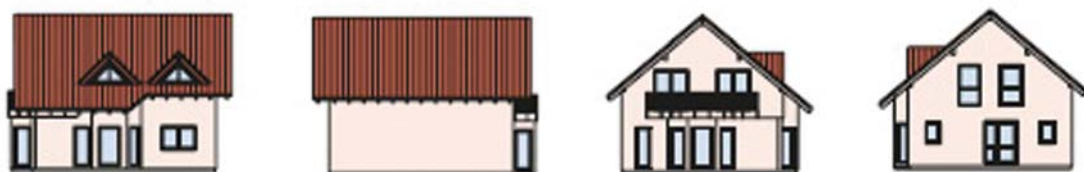
Програма доступного житла
Компанії «Еко-Буд»
Серія: ІП «Aida» № 0005.

\$ 90 000*

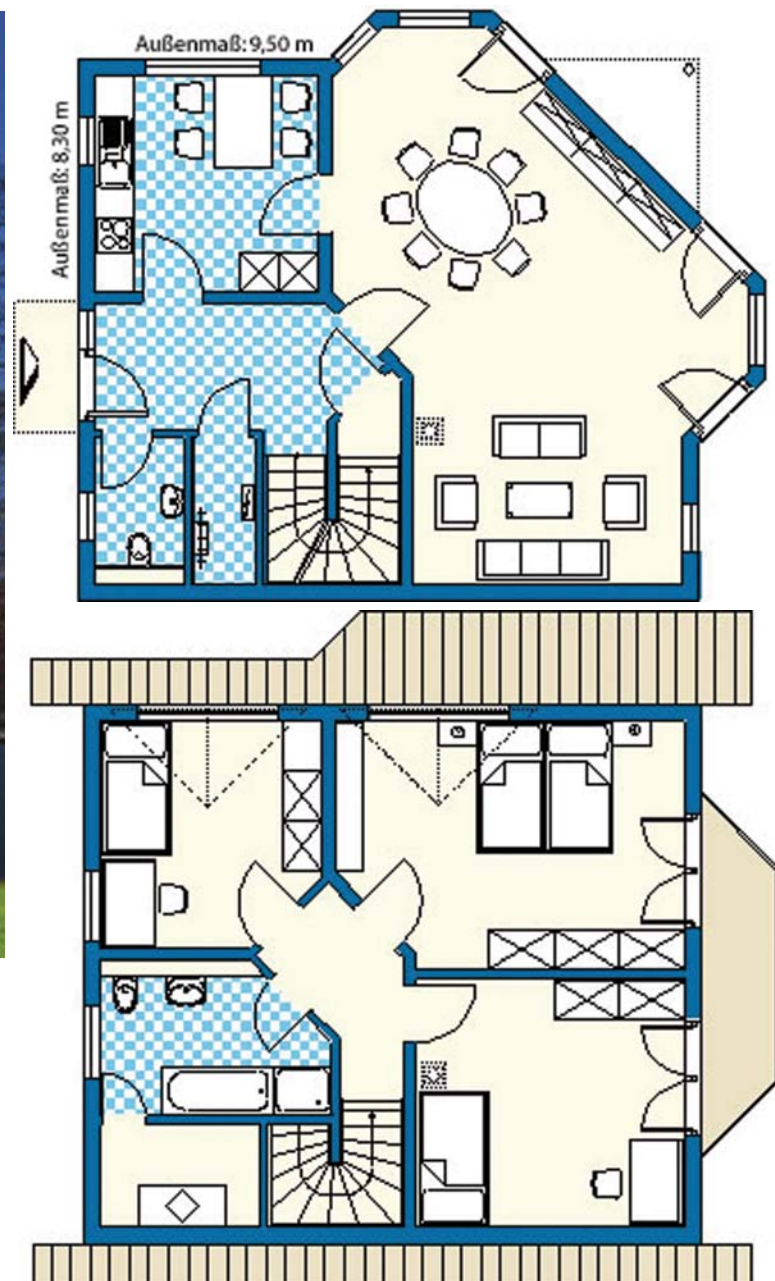
Загальна площа – 160 м²
Площа забудови – 80 м²

Мінімальні розміри ділянки: 17,5 x 16,3м

<http://www.schwabenhaus.de/schwabenhaus/Aida.html>

* Рекомендована сума угоди спорудження будинку «під обробку» компанією-забудовником